

Navrhovateľ : FARMAVET, s.r.o.

FARMA PRE CHOV HYDINY
Mošovce - Mazan

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti podľa zákona
č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné
prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Spracovateľ : ENGOM, s.r.o.
01. 06. 2015

OBSAH

Úvod

I. Údaje o navrhovateľovi.....	4
1. Názov	4
2. Identifikačné číslo.....	4
3. Sídlo	4
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	4
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo kontaktnej osoby	4
II. Názov zmeny navrhovanej činnosti	4
1. Názov	4
2. Účel	4
3. Užívateľ	4
4. Charakter navrhovanej činnosti	4
III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti	5
1. Umiestnenie navrhovanej činnosti	5
2. Stručný opis technického a technologického riešenia	6
2.1. Požiadavky na vstupy	13
2.2. Údaje o výstupoch.....	17
3. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie	21
4. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov	21
5. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice.....	22
6. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí	22
IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických vplyvov	36
V. Všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie	47
VI. Prílohy.....	49
1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona	49
2. Mapa širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe	50
3. Výpis z katastra nehnuteľností	51
4. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti	51
VII. Dátum spracovania.....	51
VIII. Meno, priezvisko, adresa, číslo, podpis spracovateľa oznámenia.....	51
IX. Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	51

Úvod

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti popisuje pripravované zmeny v živočíšnej výrobe spoločnosti FARMAVET s.r.o. v hospodárskom dvore situovanom v poľnohospodárskej krajine v lokalite "Mazan" v obci Mošovce.

Novo navrhovaná hala s príslušnou technickou infraštruktúrou pre chov hydiny je plánovaná z dôvodu rozšírenia chovu hydiny – brojlerov v projektovanej kapacite 50 000 ks s potrebným technickým zázemím.

Zmena činnosti "Farma na chov hydiny Mošovce - Mazan" predstavuje tieto zmeny :

Navrhované kapacity stavby:

- Zastavaná plocha haly SO 01: 2412,47 m²
- Zastavaná plocha komunikácie SO 03: 4430, 5m²
- Projektovaný počet miest hydiny : 50 000 ks

Navrhovaná činnosť je podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zaradená do prílohy č. 8 kategórie č. 11 Poľnohospodárska a lesná výroba, položka č. 1- Zariadenia na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov s kapacitou hydiny od 55 000 do 85 000 ks brojlerov.

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti je vypracované podľa ustanovenia § 29 ods. 1 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozsahu stanovenom v prílohe č. 8a tohto zákona.

I. Údaje o navrhovateľovi

1.Názov

FARMAVET, s.r.o.

2.Identifikačné číslo

31 560 083

3.Sídlo

Sklabinská 20, 036 01 Martin,

4.Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo navrhovateľa

FARMAVET, s.r.o.
MVDr. Eugen Ruttkay
Tel.: +421/43/43 018 73
farmavet@farmavet.sk
Sklabinská 20, 036 01 Martin

5.Meno priezvisko, adresa, telefónne číslo kontaktnej osoby, miesto konzultácie

RNDr. Marian Gocál,
Bytčická cesta 89
010 01 Žilina
tel. 0907 137 836
e mail: engom@engom.sk
miesto na konzultácie : Sklabinská 20, 036 01 Martin

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti

1.Názov

Farma pre chov hydiny Mošovce - Mazan

2.Účel

Účelom navrhovanej činnosti je rozšírenie chovu hydiny – brojlerov, výstavbou a prevádzkou novej haly v existujúcom hospodárskom dvore Mazan v obci Mošovce.

3.Užívateľ

FARMAVET s.r.o.

4.Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť je podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zaradená

do prílohy č. 8 kategórie č. 11 Poľnohospodárska a lesná výroba, položka č. 1- Zariadenia na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov s kapacitou hydiny od 55 000 do 85 000 ks brojlerov.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného konštatujeme, že navrhovaná činnosť, podľa §18 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z.z., podlieha zisťovaciemu konaniu.

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti

1.Umiestnenie navrhovanej činnosti

Lokalizácia záujmového územia podľa územno-správneho členenia Slovenskej republiky :

VÚC : Žilinský kraj
Okres : Turčianske Teplice
Obec : Mošovce
Miestna časť : Mazan

Situovanie záujmového územia podľa Katastra nehnuteľností Slovenskej republiky :

Situovanie záujmovej lokality v obci : hospodársky areál

Katastrálne územie : Mošovce

Existujúce hala parcelné čísla pozemkov KN (register C) : 1270/5,1270/6,1270/22,1270/37, 1270/38,1270/39,1270/50

Navrhované rozšírenie haly parcelné čísla pozemkov KN (register C) : 1262/1

Druh pozemku : Trvalé trávne porasty

List vlastníctva č. : nezaložený

Grafické vymedzenie záujmovej lokality je v prílohe na str. 54 tohto oznámenia.

Pozemok dotknutý rozšírením farmy je na hranici existujúceho areálu hospodárskeho dvora Mazan. Pozemok má charakter využívanej poľnohospodárskej pôdy, pričom v kontakte s existujúcim areálom ho čiastočne tvorí porast nitrofilnej vegetácie s výskytom krovín a mladých náletových drevín s prechodom do intenzívne využívanej poľnohospodárskej pôdy s využitím pre rastlinnú výrobu.

Rozšírenie farmy plynule nadväzuje na existujúcu dopravný systém v rámci areálu Mazan s vybudovaním prístupovej cesty k novo navrhovanej hale.

Dotknuté orgány

Tab. č.1

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
Úrad Žilinského samosprávneho kraja
Okresný úrad Turčianske Teplice odbor starostlivosti o životné prostredie
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine
Regionálna veterinárna a potravinová správa so sídlom v Martine
Okresný úrad Turčianske Teplice odbor pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie
Okresný úrad Turčianske Teplice odbor krízového riadenia
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru so sídlom v Martine
Obecný úrad Mošovce

Povoľujúce orgány

Obecný úrad Mošovce
Slovenská inšpekcia životného prostredia Žilina

Rezortný orgán

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
--

2. Stručný opis technického a technologického riešenia

Navrhovaná činnosť „Farma pre chov hydiny Mošovce-Mazan“ rieši zmeny v živočíšnej výrobe spoločnosti FARMAVET s.r.o. v existujúcom hospodárskom areáli "Mazan" v Mošovciach. Novo navrhovaná hala pre chov hydiny je plánovaná z dôvodu rozšírenia chovu hydiny – brojlerov v projektovanej kapacite 50 000 ks s technickým vybavením pre tento chov.

Zmena činnosti "FARMA NA CHOV HYDINY" predstavuje tieto zmeny :

Navrhované kapacity stavby:

- Zastavaná plocha haly SO 01: 2412,47 m²
- Zastavaná plocha komunikácie SO 03: 4430, 5m²
- Projektovaný počet miest hydiny : 50 000 ks

Prevádzka na chov hydiny - súčasný stav

Prevádzka na chov hydiny spoločnosti FARMAVET s.r.o. je situovaná v hospodárskom dvore Mazan a slúži na chov brojlerov s kapacitou 28 000 ks brojlerov.

Výkrm prebieha v hale o pôdorysných rozmeroch 113,5 m x 18,0 m. Jedná sa o jednopodlažnú stavbu. Budova je založená na základových pásoch z monolitického železobetónu. Nosnú konštrukciu tvoria montované oceľové stĺpy. Stropná konštrukcia je montovaná z oceľových stropných nosníkov. Strecha je sedlová s azbestocementovou krytinou. Chovný cyklus brojlerov je 36- 42 dní. Za rok sa uskutoční max. 7 turnusov. Medzi turnusmi sú 7 – 14 dňové prestávky.

Chovný cyklus začína navozením a rozprestretím podstielky pšeničnej slamy, ktorej hrúbka je 12 – 15 cm v závislosti od ročného obdobia. Slama je rovnomerne rozložená na podlahu hál. Do hál sa nasadí potrebný počet jednoduchých kuriatok (28 000 ks). Hala je v čase chovu vykurovaná podľa hybridu a hmotnosti JDK (jednoduché kurčatá). Ustajnenie kurčiat je voľné na hlbokú podstielku. Podlaha je betónová.

Kŕmenie je trojfázové (KZ HYD 01 pre výkrm brojlerov BR1 štartér, KZ HYD 02 pre výkrm BR2 rastová, KZ HYD 03 pre výkrm brojlerov BR3 finál).

Kŕmenie sa uskutočňuje pomocou pozdĺžnych kŕmnych liniek s kŕmnymi miskami, na ktoré sa privedie zo sila (pri hale sú tri silá s objemom 18m³) pomocou špirálového dopravníka. Silá po každom zástave sú dezinfikované, aby sa predišlo kontaminácií krmiva. Kŕmne linky a napájačky sú zavesené na kladkách a je možné ich mechanicky zdvihnúť k stropu.

Na kŕmenie jednoduchých kurčiat a krdľov až do živej hmotnosti 3,5 kg je určený výhradne systém BIG DUTCHMAN AUGERMATIC with BIG PAN 330 s celkovým obsahom krmítka a predĺženia cca 115 l. Systém je zložený z kŕmneho potrubia s 3 alebo 4 otvormi s dĺžkou potrubia 3050 mm, z kŕmnej panvice BIG PAN 330 vyrobenej z polypropylénu (dá sa recyklovať). Celková kapacita prenosu je cca 450 kg/hod.

Pitná voda je dodávaná niplovými napájačkami z rozvodu pitnej vody. Voda na napájanie je z verejného vodovodu, odoberaná z existujúceho rozvodu vody firmy FARMAVET, s.r.o., Mošovce - Mazan.

Hala je vetraná pomocou nasávacích mechanických klapiek, ventilátorov a výduchov umiestnených na streche objektu. Vetranie a vykurovanie je synchronizované, riadené prostredníctvom klimapočítača M 36. Klapky a ventilátory sú regulované automaticky pomocou klimapočítača MC 36, ktorý sleduje vonkajšiu a vnútornú teplotu a vlhkosť vzduchu. Nasávacie otvory sú bočné.

Na začiatku turnusu sa hala vykúri na 31° C- 33° C, podľa hybridu a hmotnosti JDK. Postupne s rastom kurčiat sa teplota znižuje denne o 0,3° C. Pri vyskladňovaní veľkých kurčiat už len 18 - 19° C. Vykurovanie zabezpečuje plynový teplovzdušný ohrievač ERMAF GB 40 BCU/GB 70 BCU s výkonom 70 kW, z priamym ohrevom vzduchu. Obehový ventilátor nasáva a tlačí vzduch cez spaľovaciu komoru do priestoru haly. V hale sa nachádzajú 4 kusy teplovzdušných agregátov.

Kurčatá sa vyskladňujú pri priemernej váhe do 2kg.

Uhynuté kurčatá sa počas turnusu uskladňujú v kafilérnom boxe.

Ročný úhyn je okolo 5,5 – 6%.

Po vyskladnení sa vyhrnie použitá podstielka (trus so slamou) z priestoru haly na poľné hnojisko. Po jej celom vyvezení sa pozametajú cesty, ktoré sa aj ostriekajú vysokotlakovým zariadením, moko sa hala dezinfikuje prípravkom QVART – 3.

Po vyschnutí sa pripraví podstielka. Do haly sa rozložia tácky ako aj všetko náradie a vykoná sa záverečná dezinfekcia formalínovými parami.

Po celkovej dezinfekcii sa odoberú stery KÚD a zašlú sa na vyšetrenie do ŠVPÚ v Dolnom Kubíne. Ak by sa v priebehu chovu objavil záchyt salmonely, kurčatá sa do haly naskladnia až po obdržaní negatívneho výsledku na salmonelu. Výsledky vyšetrení sú archivované 1 rok.

Zamestnanosť v prevádzke : 1 vedúci pracovník, 3 zamestnanci

Spotreba vody

Pitná voda 1 350 m³/rok

Spotreba energií

Typ zdroja: ERMAF

Druh paliva: PROPAN

Výkon zdroja (KW): 280 KW

Spotrebované množstvo paliva za rok 2014: 33302 l = 17,98 t.

Elektrická energia - 708 296 kWh

Nakladanie s vodami

Prevádzkovaním existujúcej haly na chov hydiny vznikajú odpadové vody :

- Voda z povrchového odtoku zo strechy zvedená odkvapovými žľabmi a zvodmi voľne do terénu.
- Splaškové odpadové vody vznikajúce v umyvárni v existujúcej hale a vo WC, sú odvádzané kanalizáciou do žumpy o objeme 10 m³, po naplnení kapacity žumpy je jej obsah odvázaný na čistiareň odpadových vôd.
- Priemyselné odpadové vody z oplachov chovnej haly sú odvádzané gravitačne žľabmi vedené stredom haly do troch zberných akumuláčnych nádrží rovnomerne rozmiestnených v podlahe haly o objeme 1,2 m³ (spolu 3,6 m³). Po vykonanom čistení haly sa akumulovaná odpadová voda ponorným čerpadlom prečerpáva do existujúcej akumuláčnej nádrže o objeme 40 m³. Odpadová voda je nositeľom organických látok a rýchlo uvoľňujúcich sa živín a má charakter hnojovice. Po jej dozretí (cca 3 mesiace) v akumuláčnej nádrži sa využíva na hnojenie priamou aplikáciou na pôdu.

Existujúca prevádzka nevypúšťa odpadové vody do povrchových a podzemných vôd.

Nakladanie s odpadmi

Produkované odpady z chovu hydiny sú zhromažďované v určených nádobách (nebezpečný odpad 18 02 02 v kafilérnom boxe) so zmluvne zabezpečeným pravidelným odvoz odpadu oprávnenou organizáciou na zhodnotenie alebo zneškodnenie.

Nakladanie s použitou hydinovou podstielkou a trusom

Použitá podstielka (slama s trusom) je po vyskladnení hydiny vyhrňaná univerzálnym nakladačom UNC a dočasne uložená na poľné hnojisko situované 50 m SZ od chovnej haly. Podstielka sa využíva na vyhnojenie poľnohospodárskej pôdy.

Navrhovaná zmena činnosti

Navrhovaná hala bude slúžiť na výkrm brojlerov, čím dôjde k zväčšeniu pôdorysnej plochy, a tým k možnosti väčšej produkcie brojlerov.

Chovná hala bude postavená rovnobežne s už existujúcou halou pre výkrm brojlerov o rozmeroch 24 x 100 m.

Naskladňovacia kapacita haly bude 50 000 ks brojlerov.

Nová hala bude mať úžitkovú plochu 2337,19 m².

Jednoduché a striedme architektonické riešenie je v súlade s funkciou objektu. Hala je navrhnutá ako prízemná oceľová rámová konštrukcia, ktorá bude z vnútornej strany opláštená PUR panelom hr. 60 mm na stenách a PUR panelom 80 mm na podhl'ade. Zastrešenie haly bude z vonkajšej strany z trapézového lakovaného plechu.

V oboch štítových stenách z vnútornej strany budú vjazdové sekčné dvere. V štítoch budú na viac dvere pre vstup obsluhy. Ďalej budú v prednej štítovej stene nasávacie žalúzie typ SMT 50 a na zadnej strane budú umiestnené ventilátory typu Airmaster.

Z výtvarného hľadiska nie sú na objekty kladené zvláštne požiadavky. Je braný ohľad na farebný a materiálový súlad.

Popis technológie:**PS 01 – ustajnenie**

Ide o výkrm na trvalej hlbokkej podstielke s jednorazovým vypratáním po skončení turnusu, t.j. celá hala musí byť naskladnená kurčatami rovnakého veku a pôvodu.

Živá hmotnosť brojlerov pri vyskladnení vo veku 36 dní je 1,7 – 1,8 kg. Celková dĺžka turnusu je 45 – 46 dní, z toho na odstránenie podstielky, umytie, navozenie novej podstielky a dezinfekcie je uvažované cca 10 dní. Počet turnusov za rok je 7.

PS 02 – vzduchotechnika

V hale je navrhnuté vzduchotechnické zariadenie. Predpokladaná výmena vzduchu je max. 5m³/hod na 1 kg živej váhy hydiny. Výmena a zloženie vzduchu má veľký význam pre zdravotný stav a rast hydiny. Výmena vzduchu závisí na vnútornej a vonkajšej teplote a pohybuje sa od 0,5 – 5m³/hod na 1 kg živej váhy podľa ročného obdobia. Rýchlosť prúdenia vzduchu nemá presiahnuť v zime 0,2 – 0,3 m/s a v lete 0,5 m/s.

Pre optimálny vývoj kurčiat je tiež potrebné dodržiavať koncentráciu škodlivých plynov. Minimálna výmena vzduchu, ktorú je potreba zaistiť pri výpadku el. energie je 8 m³/hod/m².

Navrhnuté je nútené podtlakové vetranie. V pozdĺžnych stenách haly sú umiestnené nasávacie klapky s automatickou reguláciou vo výške cca 1 m nad podlahou. Odsávanie vzduchu bude pomocou komínových ventilátorov, umiestnených vo vetracích šachtách vyvedených nad hrebeň strechy a stenových ventilátorov v štítoch haly. Klapky a ventilátory sú regulované automaticky pomocou počítača, ktorý sleduje vnútornú a vonkajšiu teplotu a vlhkosť vzduchu.

Ovládanie klapiek je pomocou servopohonov a oceľových tiahel, ktoré sú napojené na núdzový otvárací systém. Ten v prípade prerušenia dodávky el. energie otvorí pomocou batérie nasávacie klapky a škrtiace klapky komínových ventilátorov a zaistí tak núdzovú ventiláciu haly.

Vlhkosť vzduchu v hale je nutné posudzovať v závislosti na teplote. Optimálna vlhkosť pri teplote 34 ° C je 56%. Pri poklese teploty je možné pripustiť zvýšenie vlhkosti cca o 1% na každý stupeň v rozmedzí 56 - 75%. Krátkodobá hranica relatívnej vlhkosti je maximálne 80%.

PS 03 - vykurovanie

Vykurovacím médiom v hale je zemný plyn. Vo velíne bude HUP a plynomer.

Optimálna teplota vzduchu vo vykurovanej hale je 21 - 33 ° C (podľa veku kurčiat). Optimálna relatívna vlhkosť vzduchu je 56 - 75% v závislosti od veku kurčiat a teploty v stajni.

Pred naskladnením kurčiat musí byť hala vyhriata na teplotu 34 ° C (merané vo výške asi 0,8 m nad podlahou), druhý deň po naskladnení sa znižuje teplota o 0,5 stupňa každý deň až na 30 ° C. Táto teplota zostáva do 14 dní veku brojlerov. Od 15. dňa sa teplota znižuje ďalej denne o 0,5 stupňa až na 24 ° C v zimnom období.

Vykurovanie haly bude pomocou 6 ks teplovzdušných agregátov na zemný plyn. Agregáty sú zavesené na oceľové rámy haly vo výške asi 1,5 m nad podlahou.

Agregát obsahuje horák s ventilátorom a automatickú reguláciu s istením.

PS 04 - osvetlenie

V stajni bude iba umelé osvetlenie. V hale budú osadené žiarivkové svietidlá zavesené pod stropom na závesoch. V hale budú ďalej svietidlá pre odchyt brojlerov so svetelnými zdrojmi modrej farby, samostatne ovládané z velína. Vo velíne budú osadené žiarivkové svietidlá na strop. Budú osadené 4 rady osvetlenia. Celkom bude použité 76 ks lúč so stmievaním.

PS 05 - napájanie a kŕmenie

Kŕmenie je kompletná dodávka dodávateľom technológií.

Kurčatá sú kŕmené kompletnými kŕmnymi zmesami. Priemerná denná spotreba kŕmnej zmesi je 90 kg na 1000 ks brojlerov. Spotreba krmiva na jedného brojlera je na začiatku výkrmu 14 g/deň a stúpa až na 120 g/deň na konci výkrmu. Maximálna denná spotreba kŕmnych zmesí je pre 50 000 ks presne 6 tony.

Spotreba krmiva na 1 kg prírastku je 1,8 - 1,9 kg.

Kŕmne zmesi sú skladované v 2 nadzemných silách, každé s obsahom 22 ton (33 m³). Doprava krmiva do kŕmnych misiek je pomocou špirálových dopravníkov do násypiek s regulátorom kŕmnych liniek a ďalej tiež pomocou špirálových dopravníkov k miskovému kŕmnomu systému. Miskový kŕmny systém je vhodný pre výkrm brojlerov od naskladnenia, až do porážkovej hmotnosti, ktorá sa na farme nenavrhuje. Rovnomerný rast všetkých zvierat je zabezpečený vďaka rýchlej dodávke čerstvého krmiva po celej dĺžke linky. Misky na kŕmenie sú vyrobené z kvalitného materiálu, odolného voči UV žiareniu, čistiacim prostriedkom a dezinfekciou. Jednotlivé kŕmne miesta sú v miske oddelené prepážkami, ktoré zabraňujú oddelenie jednotlivých komponentov zmesi a ich hromadenie. Výšku hladiny krmiva v miske možno regulovať na stredovom kónuse, čo umožňuje presné dávkovanie čerstvým krmivom.

Pri čistení haly sa celý systém zdvihne. Čistenie vlastných misiek možno vykonávať vysokotlakovým zariadením.

V hale bude 5 kŕmnych liniek. Na jednu kŕmnu misku pripadá asi 80 kurčiat.

Napájanie kurčiat musí byť zabezpečené od naskladnenia až po vyskladnenie v dostatočnom množstve.

Kvalita vody musí byť buď pitná, alebo zdravotne neškodná úžitková. Na napájanie slúžia napájačky s prietokom kvapátok 80 - 90 ml/min., čo zaisťuje dostatok vody pre kurčatá aj v horúcich dňoch.

Farebné riešenie napájačiek umožňuje ľahkú orientáciu. Systém sa počas výkrmu zdvíha pomocou navijaku tak, aby výškovo vyhovoval rastúcim brojlerom. Na jednu napájačku pripadá max. 50 ks brojlerov (v horúcich dňoch 30 ks). V hale bude 6 napájacích liniek.

Vo veľine je centrálné ovládanie napájacieho systému, je tu vodomer, tlakový spínač, regulátor tlaku, filter a medikátor.

Rozvod vody po hale je pomocou plastového potrubia vedeného po stenách haly.

PS 06 - skladovanie podstielky a splaškových vôd

Ako podstielka pre jednoduché kurčatá je najvhodnejšia rezaná alebo drvená pšeničná slama, menej vhodné sú piliny a hobliny z dôvodov aplikácie na pozemky. Neodporúča sa používať slamu vopred narezanú a uloženú v stohu, hrozí nebezpečenstvo ochorenia kurčiat aspergilózou. Suchá podstielka sa rozhrnie ručne po celej podlahovej ploche haly vo vrstve 15-20 cm. Po navezení novej podstielky je treba opäť vykonať fumigáciu, tj. plynovú dezinfekciu formalínom podľa predpísaného postupu.

V priebehu výkrmu sa neprestieľa. Vyvezenie podstielky po skončení turnusu sa vykonáva vnútri haly naložením na traktorové prívesy.

Splašková voda z umývania hál po skončení turnusu, ktorá obsahuje len prachové častice z krmív a peria brojlerov usadené na stenách a strope haly bude odvádzaná novou splaškovou kanalizáciou z rúr PVC KG 150 a 200 napojenú na prefabrikovanú vodotesnú žumpu o objeme 10 m³.

Členenie stavby na stavebné objekty

Stavebné riešenie

SO 01 Hala pre výkrm brojlerov

Jedná sa o výstavbu haly pre výkrm brojlerov o rozmeroch 24 x 100 m. Naskladňovacia kapacita : 50 000 ks.

Nová hala bude mať úžitkovú plochu 2337,19 m².

SO 03 Spevnené plochy

Komunikácia vo vnútri areálu bude napojená na existujúcu účelovú komunikáciu. Komunikácia bude vykonaná z minerálneho betónu alt. s finálnou vrstvou z recyklovaného asfaltu.

05 Zásobníky plynu

Pod zásobníky plynu, presne štyri, bude zriadená železobetónová doska o hr. 250 mm.

07 Pozinkované silá

Dve silá s objemom 16,5 m³.

08 Vsakovacie zariadenia

Budú zakopané min 0,5 m pod upravený terén. Veľkosť vsakovacieho zariadenia je 30 x 10 x 1 m.

b) Konštrukčné a materiálové riešenie

Stavebnotechnické riešenie haly:

Hala pre výkrm brojlerov má veľkosť 100 x 24 m (vnútorný svetlý rozmer je 99,54 x 23,48 m). Konštrukcia je rámová oceľová, lakovaná s pozinkovanými strešnými väznicami. Objekt

bude založený na betónových pätkách z betónu C20/25 podľa výkresu základov so šmykovými zarážkami. Ocelová rámová konštrukcia bude do pätiiek kotvená skrutkami do chemických kotiev. Opláštenie haly bude vykonané z vnútornej strany z PUR panelov hr. 60 mm na stenách a hr. 80 mm na podhl'adu. Opláštenie stien bude zatiahnuté 150 mm pod úroveň podlahy po celom obvode haly. Zastrešenie bude vykonané z vonkajšej strany pomocou lakovaného trapézového plechu 35/207/0,63. Zastrešenie bude v spáde 18° sedlovou strechou. Farba opláštenia aj strešnej krytiny je štandardná RAL 9002.

V hale bude vykonaná železobetónová strojne hladená podlaha vodostavebného betónu C20/25 vystužená kari sieťou 5/150/150. Max. priesak betónu je stanovený na 50 mm. Podlaha bude dilatovaná po max. 4,5 x 3,0 m. Podlaha bude vykonaná strechovito v spáde 1,5% ku zberným vpustom osadeným uprostred haly. Každá vpust' má svetlý otvor 200 mm. Budú slúžiť pre odvod oplachovej vody do splaškovej kanalizácie a následne do novo vybudovanej akumuláčnej nádrže o objeme cca 10 m³, čo je dostačujúce kapacita na 0,5 rok. Nádrž sa bude vyvážať.

Podkladová vrstva ŽB podlahy bude tvorená vrstvou štrkopiesku hr. 150 mm frakcie 0-63 zhutnenú s parametrom Edef = 45 MPa na upravenom zhutnenom podklade.

V oboch štítových stenách budú vjazdové sekčné vráta o rozmere 3500/4000mm. V štítoch budú navyše dvere pre vchod obsluhy.

Dažďová voda zo strechy bude zvedená pomocou pozinkovaných odkvapových žľabov a zvodov a napojená na dažďovú kanalizáciu, ktorá bude zaústená do vsakovacieho zariadenia. Odpadové vody budú z objektu odvádzané odpadovou kanalizáciou do novo vybudovanej (hlavnej) akumuláčnej nádrže o objeme cca 10 m³, čo je dostačujúce kapacita na 0,5 rok. Akumulačná nádrž sa bude pravidelne vyvážať s využitím jej obsahu na hnojenie poľnohospodárskej pôdy pri dodržaní pravidiel aplikácie tekutého hnojiva, alternatívne na čistiareň odpadových vôd. Splaškové odpadové vody so sociálnych zariadení budú akumulované v existujúcej samostatnej akumuláčnej nádrži s pravidelným vývozom na čistiareň odpadových vôd.

Zásobovanie haly vodou bude napojením na existujúci vodovod.

Elektrická prípojka bude napojená na existujúce rozvody NN doplnená o elektrocentrálu. Hala bude napojená na novovybudovanú spevnenú plochu v areáli.

Plyn bude napojený z novovybudovaných plynových zásobníkov.

Vedľa haly z juhovýchodného boku budú umiestnené dva zásobníky kŕmnej suchej sypkej zmesi. Z týchto zásobníkov je pomocou šnekového dopravníka kŕmenie privádzané do hál. Pod silá bude vykonaná železobetónová základová doska z betónu C20/25 vystužená obojstranne sieťou KARI 6/100/100.

SO O3 Spevnené plochy

Komunikácia vo vnútri areálu bude napojená na existujúcu účelovú komunikáciu. Komunikácia bude vykonaná z minerálneho betónu alt. s finálnou vrstvou z recyklovaného asfaltu. Pod finálnou vrstvou bude vykonaný štrkový vankúš z frakcie 0/63 o mocnosti 350 mm.

Nakladanie s použitou hydinovou podstielkou a trusom

Existujúce dočasné poľné hnojisko bude odstránené. Použitá podstielka (slama s trusom) bude po vyskladnení hydiny vyhrňaná univerzálnym nakladačom UNC a nakladaná na nákladné vozidlá spoločnosti Spoločný hydinársky podnik a.s. a dočasne uložená na hnojisko tejto spoločnosti v okrajovej časti mesta Turčianske Teplice, Diviaky.

Odberateľom použitej podstielky na zmluvnom základe bude tiež spoločnosť Agroregión a.s., Rajec, ktorá prevádzkuje hnojisko v katastrálnom území obce Rajecká Lesná. Plocha na ukladanie hnoja je rozmerov 50 x 20 x 4 m. Priestor hnojiska je zastrešený. Kapacita hnojiska : 4000 m³ (cca 8350 t) .

Faremné hnojisko Diviaky - samostatne stojaci objekt s prístupovou spevnenou komunikáciou. Plocha na ukladanie hnoja je rozmerov 84,1x 18,6 x 3,6 m + 3ks dvojkomorových fermentač. nádrží. Priestor faremného hnojiska je zastrešený. Tekutá močovka je odvádzaná do prečerpáv. nádrže (28 m³) a odtiaľ do 2x400 m³ žump. Kapacita hnojiska : 4494 m³ (cca 9000 t) .

Dno faremného hnojiska je vybudované nasledovne :

Štrkový podsyp –hr.100 mm

Pieskové lôžko – hr. 50 mm

Fólia hr. 1 mm typ PVC 803

Štrkopiesok s kontrolným systémom flexibilu hr.450 mm

Tepelnoizolačná vrstva škváry hr. 120 mm

Podkladový betón hr. 100 mm

Cementový poter he. 20 mm

Fólia PVC 803 hr. 1 mm

Pieskový podsyp he. 50 mm

Monolitický betón so sieťovinou priemer 6,3 mm

Betónová mazanina hr. 50 mm

Asfaltolaterexová emulzia EAL 15, hr. 8 mm

Prekrytie : strešná doska , cementový poter, živичná krytina

Použitá hydínová podstielka s trusom bude po vyzretí použitá na hnojenie poľnohospodárskych pozemkov spoločnosti Spoločný hydínarský podnik a.s. a spoločnosti Agroregión a.s. , Rajec na zmluvnom základe podľa jednotlivých hnojných plánov.

Zemné práce

V rámci zemných prác budú realizované výkopy a zhutnené násypy zo stabilizovanej zeminy v miestach navrhovaných spevnených plôch a zemné práce v miestach realizovaných pre výstavbu haly. Pri realizácii stavby bude ornica získaná z územia uskladnená na depóniu zeminy na pozemku investora. Ornica bude následne použitá podľa pokynov orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy.

Ostatné zeminy, vyťažené z výkopov základových konštrukcií budú dočasne uložené na pozemku investora a postupne budú používané podľa potreby stavby. Základnou normou pre navrhovanie a vykonávanie zemných prác je STN 73 3050 Zemné práce.

Dopravné napojenie

Dopravne je areál hospodárskeho dvora Mazan priamo napojený dvoma účelovými komunikáciami na verejnú cestnú sieť. V smere JV sa účelová prístupová komunikácia napája na štátnu cestu III. triedy č. 01849 a následne na štátnu cestu č. I/65. V smere SZ sa účelová prístupová komunikácia napája na štátnu cestu č. I/65.

Dopravne bude nová hala napojená na novovybudovanú areálovú komunikáciu. Jednotlivé objekty budú napojené na novo vybudované spevnené plochy. Všetka doprava bude potom napojená na účelovú príjazdovú komunikáciu.

Odvodnenie farmy

Pri zemných prácach by nemalo dôjsť k dosiahnutiu hladiny podzemnej vody, preto by nemalo byť potrebné nepretržité čerpanie. K čerpaniu môže dôjsť len nárazovo pri dažďových zrážkach.

Voda z povrchového odtoku zo strechy bude zvedená pomocou pozinkovaných odkvapových žľabov a zvodov a napojená na dažďovú kanalizáciu, ktorá bude zaústená do vsakovacieho zariadenia s objemom najväčšieho vypočítaného retenčného objemu 299,9 m³.

Splaškové odpadové vody vznikajúce v umyvárni v existujúcej hale a vo WC, sú odvádzané kanalizáciou do žumpy o objeme 10 m³.

Priemyselné odpadové vody z oplachov chovných hál budú odvádzané kanalizáciou do existujúcej akumuláčnej nádrže o objeme 40 m³ a novej akumuláčnej nádrže o objeme 10 m³.

Navrhovaná prevádzka nebude vypúšťať odpadové vody do povrchových a podzemných vôd.

Dopravné značenie

S dopravným značením výjazdu zo staveniska, či obmedzením rýchlosti nie je uvažované. V prípade potreby zhotoviteľ zaistí čistenie dopravných mechanizmov tak, aby nedochádzalo k znečisteniu okolia stavby a najmä verejnej komunikácie (v prípade potreby bude zriadená čistiaca a oklepová rampa).

Inžinierske siete

Pod navrhovanými stavebnými objektmi nie sú vedené žiadne rozvody inžinierskych sietí.

Všetky inžinierske siete sú zavedené na pozemok investora.

Prípojka elektrickej energie NN pre použitie stavby bude využitá existujúca + bude pridaná elektrocentrála.

Prípojka vody bude využitá z existujúceho vodovodu.

Pre prípojku plynu budú vytvorené nové zásobníky na plyn. Prípojka vody bude využitá existujúca.

2.1. Požiadavky na vstupy**Záber krajinného priestoru**

Z hľadiska súčasnej štruktúry krajiny je lokalita navrhovaná k rozšíreniu chovu hydiny súčasťou kultúrnej poľnohospodárskej krajiny. Lokalita je situovaná v extraviláne obce Mošovce, mimo zastavaného územia obce. V súčasnosti areál spoločnosti FARMAVET s.r.o. pozostáva z objektu pre chov (hala), zastrešeného skladu slamy, spevnených plôch, technickej a dopravnej infraštruktúry.

Navrhované rozšírenie farmy bude napojené na novo vybudované spevnené plochy. Obslužná doprava bude napojená na spevnené plochy s vyústením na účelovú príjazdovú komunikáciu.

Z hľadiska funkčného využitia územia umiestnenie stavebných objektov pre chov hydiny z časti zodpovedá funkčnému určeniu podľa územného plánu obce Mošovce a z časti zaberá poľnohospodársku pôdu.

Navrhované umiestnenie a technické riešenie vychádza z daných priestorových podmienok hospodárskeho areálu a možností územia určeného pre funkcie poľnohospodárskej výroby.

Stavebné objekty predstavujú v krajinnom priestore nové technické krajinné prvky, ktoré dotvárajú sekundárnu krajinnú štruktúru dotknutého územia. Umiestnenie nových stavebných objektov pre chov hydiny v súvislosti s funkciou areálu spôsobuje v poľnohospodárskej krajine malý záber krajinného priestoru, ktorý je z hľadiska využitia územia rezervovaný pre účely poľnohospodárstva.

Záber poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov

Umiestnenie stavebných objektov pre rozšírenie chovu hydiny je navrhované na lokalite, ktorá sa nachádza na poľnohospodárskom pôdnom fonde a výstavba si vyžiada trvalý záber poľnohospodárskeho pozemku p. č. C KN 1262/1, ktorý je situovaný mimo hranice zastavaného územia obce. Požiadavky na trvalý záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu predstavuje cca 1,5 ha (BPEJ 0888203 – skupina kvality 7).

Chránené územia, chránené stromy a pamiatky

Územie navrhovanej činnosti sa nachádza v ochrannom pásme Národného parku Veľká Fatra, kde sa podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení uplatňuje druhý stupeň ochrany.

Navrhovaná činnosť rozšírenia chovu hydiny svojim situovaním v krajine nezasahuje do maloplošných chránených území vyhlásených podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. V záujmovom území sa nevyskytujú chránené krajinné prvky, prírodné pamiatky, chránené stromy vyhlásené podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

V sekundárnej krajinskej štruktúre dotknutého územia výstavbou objektov na chov hydiny s technickým zázemím dôjde k rozšíreniu hospodárskeho areálu Mazan a čiastočnému záberu intenzívne využívannej poľnohospodárskej pôdy.

Výrub drevín

Na lokalite, kde je plánovaná výstavba stavebných objektov na chov hydiny sa vyskytuje krovitá drevinná vegetácia (baza čierna o výmere cca 150 m²) 1 ks jarabina vtáčia, 1 ks javor s obvodom kmeňa do 40 cm.

Inventarizácia drevín rastúcich mimo lesa (stromová a krovitá drevinná vegetácia) v území umiestnenia stavebných objektov v stupni PD pre stavebné povolenie určí presné množstvo a druhové zastúpenie drevín, ktoré bude potrebné pred výstavbou vyrúbať. Vyčíslená spoločenská hodnota drevín bude podkladom na určenie kompenzácií za výrub drevín rastúcich mimo lesa.

Náhradná výsadba bude vykonaná v rozsahu vyčíslenia spoločenskej hodnoty odstránených drevín prioritne v blízkosti hospodárskeho dvora a na lokalitách podľa požiadaviek samosprávy obce a orgánu ochrany prírody.

Ochranné pásma

Navrhovaná výstavba stavebných objektov pre rozšírenie chovu hydiny rešpektuje ochranné a bezpečnostné pásma jestv. inžinierskych sietí.

Ochranné pásma napr. jestvujúcich dočasných i trvalých nadzemných a podzemných inžinierskych sietí a ich súvisiacich technických zariadení budú počas výstavby rešpektované v rozsahu príslušnej legislatívy resp. bude s nimi nakladané v zmysle samostatného projektového riešenia. Zvláštne a osobitné opatrenia počas výstavby, v dotyku s inžinierskymi sieťami a ostatnými objektmi a technickými zariadeniami budú spresnené v samostatných projektových riešeniach ďalšieho stupňa projektovej prípravy.

Potreby surovín

Navrhovaná zmena činnosti si vyžaduje oproti súčasnému stavu nárast surovín :

- jednoduché kurčatá - max. 50 000 ks na jeden turnus, 368 700 ks/rok,
- kŕmne zmesi BR1, BR2, BR3 (obohatené dostupným fosforom a aminokyselinami) – spolu 1 418 ton za rok
- vitamíny 5 kg a 26 litrov za rok
- liečivá 19 kg a 55 l (resp. podľa potreby)

- pitná voda 2 490 m³/rok
- stelivo slama 45 ton za rok

Nebezpečné látky:

- dezinfekčný prostriedok Quart – spotreba 70 l/rok
- žiarivky
- benzín 60 l/rok

Pomocné látky:

- technologická voda na umývanie hál
- čistiace a dezinfekčné prostriedky

Energie:

- plyn propán bután – 100 583 m³/rok,
- elektrická energia- 177 074 kWh

Kurčatá sú kŕmené kompletnými kŕmnymi zmesami. Priemerná denná spotreba kŕmnej zmesi je 90 kg na 1000 ks brojlerov. Spotreba krmiva na jedného brojlera je na začiatku výkrmu 14 g/deň a stúpa až na 120 g/deň na konci výkrmu. Maximálna denná spotreba kŕmnych zmesí je pre 50 000 ks presne 6 tony.

Spotreba krmiva na 1 kg prírastku je 1,8 - 1,9 kg.

Kŕmne zmesi budú skladované v 2 nadzemných silách, každé s obsahom 22 ton (33 m³).

Ako podstielka pre jednodňové kurčatá je najvhodnejšia rezaná alebo drvená pšeničná slama, menej vhodné sú piliny a hobliny z dôvodov aplikácie na pozemky. Neodporúča sa používať slamu vopred narezanú a uloženú v stohu, hrozí nebezpečenstvo ochorenia kurčiat aspergilózou. Suchá podstielka sa rozhrnie ručne po celej podlahovej ploche haly vo vrstve 15-20 cm. Po navezení novej podstielky je treba opäť vykonať fumigáciu, tj. plynovú dezinfekciu formalínom podľa predpísaného postupu.

Vykurovacím médiom v hale je zemný plyn. Vo veľine bude HUP a plynomer.

Optimálna teplota vzduchu vo vykurovanej hale je 21 - 33 ° C (podľa veku kurčiat). Optimálna relatívna vlhkosť vzduchu je 56 - 75% v závislosti od veku kurčiat a teploty v stajni.

Pred naskladnením kurčiat musí byť hala vyhriata na teplotu 34 ° C (merané vo výške asi 0,8 m nad podlahou), druhý deň po naskladnení sa znižuje teplota o 0,5 stupňa každý deň až na 30 ° C. Táto teplota zostáva do 14 dní veku brojlerov. Od 15. dňa sa teplota znižuje ďalej denne o 0,5 stupňa až na 24 ° C v zimnom období.

Vykurovanie haly bude pomocou 6 ks teplovzdušných agregátov na zemný plyn. Agregáty sú zavesené na oceľové rámy haly vo výške asi 1,5 m nad podlahou.

Predpokladaná výmena vzduchu je max. 5m³/hod na 1 kg živej váhy hydiny. Výmena a zloženie vzduchu má veľký význam pre zdravotný stav a rast hydiny. Výmena vzduchu závisí na vnútornej a vonkajšej teplote a pohybuje sa od 0,5 – 5m³/hod na 1 kg živej váhy podľa ročného obdobia. Rýchlosť prúdenia vzduchu nemá presiahnuť v zime 0,2 – 0,3 m/s a v lete 0,5 m/s.

Pre optimálny vývoj kurčiat je tiež potrebné dodržiavať koncentráciu škodlivých plynov. Minimálna výmena vzduchu, ktorú je potreba zaistiť pri výpadku el. energie je 8 m³/hod/m².

Spotreba vody

Novo navrhovaná potreba vody

Pitná voda 2 490 m³/rok**Skladovanie krmiva**2 x zásobník 32,6 m³, priame spojenie s halou - šnek Flex Vey 90 - silo - silo - hala**Vzduchotechnika**

Nasávanie vzduchu: v bočných stenách rovnomerne rozmiestnených 198 ks nasávacích klapiek CL 1200B/F – montážny otvor 570/260 mm a v čelnej stene 6 ks nasávacích klapiek SMT 50. Spodná hrana klapiek je vo výške 1 m od podlahy. Klapky CL 1200 sú ovládané motormi v strede bočnej steny – na každej stene 1 ks. V klapkách SMT 50 sú motory integrované.

Odsávanie: v streche rovnomerne rozmiestnených 9 ks odsávacích komínov CL 600 / priemer 600 mm/, každý o výkone 12 400 m³/hod. a v zadnej stene 15 ks ventilátorov Airmaster / 1 380 x 1 380 mm/, každý o výkone 44 700 m³/hod.

Výmena vzduchu na 1 ks: 11,52 m³/hod.Výkon ventilácie spolu pri 0 Pas.: 792 100 m³/hod.

Vykurovanie: 6 ks priamo výhrevných agregátov Jet Master GP70/ 3ks na pozdĺžnej stene/

Chladenie: v každej pozdĺžnej stene línia chladenia nad nasávacími klapkami a jedna línia zavesená v strede haly – výškové nastavenie navijakom v prednej stene.

Spotreba energií

Novo navrhovaná spotreba energií

Elektrické zariadenie

Kŕmenie : 6 x motor 0,55 kW 230/400 V

Skladovanie krmiva: šnek Flex Vey 90 – 1 x motor 0,75 kW

Osvetlenie haly: 76 ks lámp / každá 36W/ so stmievačom

Riadenie: počítač VIPER Touch 230 V

Klimatizácia

Odsávanie: 9 ks odsávacích komínov CL 600 s ventilátorom 230V 400W 3,3A a v zadnej stene 15 ks ventilátorov Airmaster – 400V 1,5 PS

Nasávanie vzduchu: Klapky CL 1200 sú ovládané 2 ks motormi 1 ks = 24V 7,0A. V klapkách SMT 50 sú motory integrované – 230V.

Chladenie: 1x vysokotlaková pumpa 230/400V 4,0 kW

Vykurovanie: 6 ks priamo výhrevných agregátov Jet Master GP70 s ventilátorom 230V 350W 1,9A

Plyn propán bután – 100 583 m³/rok,**Odvodnenie stavebných objektov**

Voda z povrchového odtoku bude odvádzaná do jednotlivých vetví dažďovej kanalizácie, ktoré sú zaústené do vsakovacieho zariadenia s objemom najväčšieho vypočítaného retenčného objemu 299,9 m³. Návrh vsakovacieho zariadenia 30 x10 x 1 m

Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Dopravne je areál hospodárskeho dvora priamo napojený dvoma účelovými komunikáciami na verejnú cestnú sieť. V smere JV sa účelová prístupová komunikácia napája na štátnu cestu

III. triedy č. 01849 a následne na štátnu cestu č. I/65. V smere SZ sa účelová prístupová komunikácia napája na štátnu cestu č. I/65.

Rozšírenie farmy plynule nadväzuje na existujúcu dopravný systém v rámci areálu Mazan s vybudovaním prístupovej cesty k novo navrhovanej hale. Všetky spevnené plochy budú potom napojené na príjazdovú komunikáciu.

Napojenie na verejnú elektrickú sieť

Pre zaistenie elektrickej energie sa predpokladá pokrytie z existujúcej distribučnej siete cez pripojenie k areálovým rozvodom.

Napojenie na plynovodnú sieť

Zriadenie dvoch nových zásobníkov na propán bután.

Napojenie na verejný vodovod

Prípojka vody bude realizovaná napojením na existujúci rozvod pitnej vody v areáli hospodárskeho dvora Mazan.

Požiadavky na pracovné sily

Pre navrhované rozšírenie farmy sa predpokladá nárast zamestnancov o dve pracovné pozície.

Vstupný materiál pre výstavbu stavebných objektov

Vstupným materiálom na vyhotovenie stavebných objektov rozšírenia chovu hydiny je predovšetkým stavebnotechnický materiál:

Železobetónová základová doska: z betónu C20/25

Vystuženie dosky: obojstranná sieť KARI 6/100/100

Oceľová konštrukcia haly:

Vnútna strana- opláštená PUR panelom	hrúbka	60 mm
Steny: PUR panel	hrúbka	80 mm
Rozmery haly:	rozmer	100 x 24 m
Vnútny svetlý rozmer:	rozmer	99,54 x 23,48 m
Zaťaženie opláštenia stien:	rozmer	150 mm pod úroveň podlahy po celom obvode haly

Zastrešenie haly:

Vonkajšia strana – trapézový lakovaný plech: 35/207/0,63

Štítové steny obsahujú – vjazdové sekčné vráta- 3500/4000 mm

- dvere pre vstup obsluhy

Predná štítová stena - nasávacie žalúzie typ: SMT 50

Zadná strana - ventilátor typu: Airmaster

2.2.Údaje o výstupoch

Výstupy z prevádzky: brojlery s váhou do 2 kg cca 345 779 ks (t.z. cca 667 t), použitá hydinová podstielka.

Emisie do ovzdušia

Krátkodobé pôsobenie : etapa stavebných prác

V etape stavebných prác sa očakáva znečistenie ovzdušia emisiami z mobilných zdrojov (dopravných mechanizmov), zvýšenie sekundárnej prašnosti v dôsledku nakladania a prevozu materiálov. Výstavba jednotlivých objektov v areáli bude sprevádzaná zvýšenou prašnosťou a hlukom. Obdobie negatívneho pôsobenia týchto činiteľov bude obmedzené na dobu prvej

etapy výstavby, kedy sa budú vykonávať príprava územia a zemné práce. Negatívne sprievodné javy stavebnej činnosti v území majú priestorové a časové ohraničenie a vzhľadom na vzdialenosti od obytných sídiel nie je predpoklad ich pôsobenia na obyvateľstvo.

Dlhodobé pôsobenie : etapa prevádzkovania

Rozšírenie farmy o výstavbu chovnej haly na chov brojlerov a jej prevádzkovanie je podľa právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia (zákon č. 137/2010 Z.z. o ovzduší, vyhláška MŽPSR č.410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší) kategorizovaná ako veľký zdroj znečisťovania ovzdušia v kategórii :

- 6. Ostatný priemysel a zariadenia

6.12.1 Veľkochov HZ s projektovaným počtom chov. miest hydiny väčším ako 40 000 ks

- 1.1.2 Vykurovacie agregáty

Zdrojom znečisťujúcich látok vonkajšieho ovzdušia v okolí novovybudovanej haly budú :

- vzduch z chovných hál bude odsávaný a odvádzaný pomocou ventilátorov,
- odsávaná vzdušnina nebude čistená, obsahuje čpavok – NH_3 , výška vypúšťania odpadových plynov 1,5 m nad zemou,
- množstvo emisií (NH_3) za rok cca 2,03 t – 5,7 t.
- emisie z vykurovacích zariadení sú vypúšťané do pracovného prostredia haly a následne odťahované ventilátormi do ovzdušia
- osobné motorové vozidlá (znečisťujúce látky NO_x , CO, VOC),

Emisné limity pre znečisťujúce látky emitované do ovzdušia sa nestanovujú.

Emisie do vôd

Počas prevádzky navrhovanej činnosti budú vznikať odpadové vody :

- Voda z povrchového odtoku bude zvedená pomocou pozinkovaných odkvapových žľabov a zvodov a napojená na dažďovú kanalizáciu, ktorá bude zaústená do vsakovacieho zariadenia s objemom najväčšieho vypočítaného retenčného objemu 299,9 m³.
- Splaškové odpadové vody vznikajúce v umyvárni v existujúcej hale a vo WC, sú odvádzané kanalizáciou do žumpy o objeme 10 m³.
- Priemyselné odpadové vody z oplachov novej haly budú odvádzané do splaškovej kanalizácie a následne do novo vybudovanej akumuláčnej nádrže o objeme 10 m³, čo je dostačujúce kapacita na 0,5 rok. Nádrž sa bude vyvážať.
- Priemyselné odpadové vody z oplachov existujúcej haly budú odvádzané do novej splaškovej kanalizácie a následne do existujúcej akumuláčnej nádrže o objeme 40 m³.

Navrhovaná prevádzka nevypúšťa odpadové vody do povrchových a podzemných vôd.

Odpadové hospodárstvo

Počas prípravy územia k rozšíreniu farmy na chov hydiny budú produkované predovšetkým zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01-03 Katalóg odpadov. V prípade výskytu neidentifikovaného druhu odpadu alebo odpadu, ktorý vykazuje vlastnosti nebezpečného odpadu bude zabezpečená chemická analýza v akreditovanom laboratóriu a na základe výsledkov bude odpad zaradený podľa vyhl. MŽP SR č. 284/2001 Z. z. Katalóg odpadov a bude sa s ním ďalej nakladať podľa platných právnych predpisov na úseku odpadového hospodárstva.

Produkované zmiešané odpady z demolácií nebudú skladované na stavenisku, ale na základe zmluvných vzťahov s oprávnenými osobami budú odvážané primárne na materiálové zhodnotenie, v prípade druhov odpadov, ktoré nie je možné zhodnotiť budú odovzdané na zneškodnenie.

Tab. č.2 Prehľad produkovaných odpadov podľa vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z.z.
o kategorizácii odpadov – Katalóg odpadov

Číslo druhu Odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	Obaly z plastov	O
15 01 03	Obaly z dreva	O
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
17 01 01	Betón	O
17 01 07	Zmesi betónu, tehál a obkladačiek iné ako uvedené v 170106	O
17 02 01	Drevo	O
17 02 03	Plasty	O
17 03 02	Bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O
17 04 05	Železo a oceľ	O
17 04 11	Káble iné ako uvedené v 17 04 10	O
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O
17 06 04	Izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	O
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako v 17 09 01 – 03	O
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O

Kategória O- ostatný N- nebezpečný

Odpady vznikajúce počas prevádzky

Nakladanie s vyprodukovanými odpadmi pri prevádzke farmy bude riešené v súlade s ustanoveniami zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a jeho vykonávacími predpismi ako i v súlade s VZN o odpadoch obce Mošovce. Odpad sa bude zhromažďovať v odpadových nádobách (kafilérny box) s pravidelným odvozom oprávnenou organizáciou spôsobilou na odvoz odpadu. Produkcia odpadov počas prevádzky bude charakteristická pre prevádzku chovu hydiny. Zdrojom odpadov bude aj údržba objektov ako aj komunálne odpady produkované zamestnancami.

Tab. č.3 Prehľad odpadov vznikajúcich počas prevádzky

Kód	Názov odpadu	Kategória	Predpokladané množstvo [t/rok]	Vznik odpadu
02 01 06	Zvierací trus, moč a hnoj (vrátane znečistenej slamy) kvapalné odpady oddelene zhromažďované a spracúvané mimo miesta ich vzniku	O	535	Chovná hala
16 02 13	Vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti, (iné ako uvedené 16 02 09 až 16 02 12 ²)	N	0,0020	Chovná hala
18 02 02	Odpady, ktorých zber a zneškodnenie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy	N	0,35	Chovná hala

20 01 40	Kovy	O	4	Chovná hala
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	0,6	Komunálny odpad z produkcie stavebných pracovníkov

Kategória O-ostatný N-nebezpečný

Použitá podstielka (slama s trusom) bude po vyskladnení vyhrňaná na spevnenú, betónovú plochu, ktorá je odkanalizovaná cez otvorený rigol do akumuláčnej nádrže o objeme 10 m³. Použitá podstielka a hydinový trus bude po vyskladnení hydiny vyvázaný na faremné hnojisko spoločnosti Spoločný hydinársky podnik a.s. situované v 10 km vzdialenej okrajovej časti mesta Turčianske Teplice, Diviaky a hnojisko spoločnosti Agroregión Rajec a.s. situované v katastrálnom území obce Rajecká Lesná.

Zmesový komunálny odpad (0,6 t/rok) bude zhromažďovaný v kontajneroch a vyváža ho obec. Kafilérny odpad bude zhromažďovaný v kafilérnom boxe a bude pravidelne odoberaný a zneškodňovaný firmou VAS s.r.o. Mojšová Lúčka.

Obsah žump bude vyvázaný na okolité polia užívateľa pozemkov.

Hluk a vibrácie

V širšom záujmovom území sa nenachádzajú zdroje hluku z priemyselnej výroby ani významné zdroje hluku z dopravy. Nepravidelným zdrojom hluku v danej lokalite je hluk z cesty III. triedy číslo 01849 a účelovej prístupovej komunikácie k objektu existujúcej haly pre chov brojlerov. Zdrojom hluku z existujúcej prevádzky je zariadenie vzduchotechniky s minimálnou produkciou emisií hluku.

Počas stavebných prác dôjde k zvýšeniu hladiny hluku zo zdrojov dopravných a stavebných mechanizmov. Vplyv výstavby bude krátkodobý a možno ho minimalizovať použitím vhodnej technológie a stavebných postupov, čo bude zohľadnené v rámci prípravy vlastného projektu stavby a jej organizácie. Počas výkopových a betonárskych prác bude stavba obsluhovaná z účelovej komunikácie a prístupovej obslužnej komunikácie v areáli hospodárskeho areálu.

Stavebný dvor bude umiestnený na pozemku investora, tak aby boli minimalizované vplyvy na okolie.

V súvislosti s prevádzkou novej haly pre chov brojlerov je potrebné počítať s týmito zdrojmi hluku:

- zariadenia vzduchotechniky (sanie a výtlak) - budú umiestnené na streche objektu, prípadne na jeho fasáde. Emisné hodnoty hluku vyjadrené akustickým výkonom sú v hodnotách 70-85 dB
- doprava zamestnancov
- doprava kamiónov a nákladných automobilov v maximálnom rozsahu 138 prejazdov za rok (7 chovných turnusov za rok s odvozom použitej podstielky).

Uvedené zdroje neovplyvnia výrazne hlukové pomery v okolí posudzovanej prevádzky.

Pre danú kategóriu územia sú najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku vo vonkajšom priestore stanovené podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v hodnotách 70 dB pre dennú dobu, 70 dB pre večer a 70 dB pre noc (22:00-06:00). Z hľadiska šírenia hluku za hranice areálu nie je predpoklad prekročenia prípustnej hladiny hluku.

Vibrácie

Potencionálnym zdrojom vibrácií je činnosť ťažkých stavebných mechanizmov, použitie stavebných technológií a preprava ťažkými nákladnými vozidlami. Výraznejší výskyt vibrácií počas výstavby možno vo všeobecnosti očakávať do vzdialenosti rádovo jednotiek metrov. Vplyv vibrácií na okolie v období výstavby možno vzhľadom na použitie bežných stavebných technológií považovať za nevýznamný.

Počas prevádzkovania haly na výkrm brojlerov nebudú produkované vibrácie.

Žiarenia a iné fyzikálne polia

Rozšírenie chovu hydiny nebude zdrojom rádioaktívneho alebo elektromagnetického žiarenia.

3.Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie

V sekundárnej krajinnej štruktúre dotknutého územia dôjde rozšírením chovu hydiny v hospodárskom areáli Mazan k zahusteniu existujúcej zástavby. Nová zástavba hmotovo doplní priestor a dotvára urbanistickú štruktúru, ktorá zohľadňuje limity, ako aj funkčnú náplň a zároveň sa snaží organizovať územie tak, aby bola v riešení zabezpečená jasná hierarchia komunikácií a priestorov, ako aj dobrá a čitateľná orientácia v území hospodárskeho areálu.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k doplneniu funkčného využitia územia hospodárskeho areálu, pričom sa zvýši naskladňovacia kapacita brojlerov v hale s využitím funkčného potencionalu dotknutého územia.

Pri rozšírení chovu hydiny sa bude nakladať so škodlivými látkami v malých množstvách (stavebná technika, nákladné vozidlá, odpady zo staveb. materiálov a pod.), ktoré môžu pri neodbornej manipulácii lokálne ohroziť zložky životného prostredia. Prepojenie navrhovanej činnosti s súčasným funkčným využitím územia je stavebnotechnicky riešené podľa platných právnych predpisov a Slovenských technických noriem tak, aby boli minimalizované možné riziká.

Potencionálne ohrozenie zložiek životného prostredia v dotknutom území :

- únik škodlivých látok z dopravných mechanizmov,
- únik hnojovice do nezabezpečeného prostredia,
- vznik požiaru (vrátane výbuchu),
- mimoriadne situácie pri živelných pohromách (veterná smršť, povodeň, zemetrasenie),
- mimoriadne situácie ohrozenia zdravia, bezpečnosti a majetku.

Jedná sa predovšetkým o nepredvídateľné mimoriadne situácie, ktoré sú zohľadnené v technickom riešení navrhovanej prevádzky chovu hydiny a možno ich minimalizovať ďalšími preventívnymi opatreniami.

4.Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

- Územné rozhodnutie podľa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- Integrované povolenie podľa zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia.

5. Vyjadrenie o vplyvoch presahujúcich štátne hranice

Realizácia navrhovanej zmeny vykonávanej činnosti nebude vzhľadom na svoje umiestnenie a charakter produkovať emisie alebo iné vplyvy, ktoré by prispievali k diaľkovému znečisteniu alebo cezhraničnému negatívnemu vplyvu na zložky životného prostredia susedných štátov.

6. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

6.1. Pôdy a horninové prostredie

Záujmová lokalita je ako súčasť Turčianskej kotliny z geologickej stránky budovaná horninami kryštalinika a mezozoika patriace tektonickej jednotke tatrika, sedimentárne súbory patriace príkrovovým jednotkám fatrika a hronika, a popríkrovové sedimentárne formácie paleogénu, spodného miocénu (egenburg) až spodného miocénu (Gašparik et al., 1995).

Vyššie uvedené horninové súbory sa vo väčšej alebo menšej miere materiálovo podieľajú na výplni kotliny, keďže slúžili ako zdrojové oblasti.

Kvalitu prostredia je možné interpretovať sprostredkované od kvality podzemných vôd, alebo z geogénne podmieneného obsahu látok v horninovom prostredí (vrátane pôdy).

Pod kontamináciou pôdy sa rozumie prekroenie najvyššej prípustnej hodnoty obsahu prvkov a zlúčenín v pôde sledovaných v "Čiastkovom monitorovacom systéme Pôda" podľa "Rozhodnutia MP SR o najvyšších prípustných hodnotách škodlivých látok v pôde a o určení organizácií oprávnených zisťovať skutočné hodnoty týchto látok č. 531/1994 - 540", ktoré bolo nahradené zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na základe "Plošného prieskumu kontaminácie pôd" (ďalej PPKP), ktorého predmetom je sledovanie kontaminujúcich látok v pôdach vo vybraných katastrálnych územiach neboli v katastrálnom území Mošovce zistené kontaminované pôdy kategórie B a C. Na riešenom území prevládajú prevažne pôdy 2. triedy – nekontaminované pôdy, resp. mierne kontaminované (80,19%) a 1. triedy – relatívne čisté pôdy (19,8%).

Stav kontaminácie pôd sa vyjadruje kategóriami podľa limitov najvyšších prípustných hodnôt škodlivých látok. Podľa Rozhodnutia MP SR č. 531/1994 pre zhodnotenie stavu kontaminácie pôd sú použité nasledovné kategórie :

0 - nekontaminované pôdy s obsahom všetkých hodnotených rizikových látok pod limitom A (pre celkový obsah prvku), resp. A1 (pre obsah prvku v 2M HNO₃ resp. v 2M HCl); tieto zaberajú 1699,0 tis. ha (69,5 %) PPF;

A1, A - rizikové pôdy - obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit A1, A až po limit B. Obsah týchto látok je nad hranicami prirodzeného pozadia a môže sa prejavovať zvýšením obsahu v rastlinách (na kyslých pôdach, alebo u rastlín resp. ich častí, ktoré v zvýšenej miere prijímajú rizikové stopové prvky); zaberajú 701,6 tis. ha (28,7 %) PPF;

B - kontaminované pôdy - obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit B až po limit C uvedeného legislatívneho predpisu. Vo väčšine prípadov sa už prejavuje zvýšeným obsahom v rastlinách, a to nad hygienickými limitmi pre potraviny alebo krmoviny (34,22 tis. ha - 1,4 % PPF);

C - silne kontaminované pôdy - obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit C a prejavuje sa takým vysokým obsahom v rastlinách, že legislatívna norma určuje sanáciu takýchto pôd a prísnu kontrolu ich vstupu do potravinového reťazca (9,78 tis. ha - 0,4 %).

Na plošnej kontaminácii pôd sa podieľajú najväčšou mierou tieto činitele:

- výskyt prirodzenej kontaminácie pôd rizikovými prvkami z geochemických anomálií,
- vplyv globálnych emisií pochádzajúci prevažne zo zahraničných zdrojov a prejavuje sa zvýšeným obsahom Cd, Pb, Cr, As,
- vplyv vnútroštátnych zdrojov s lokálnym až regionálnym dosahom, pochádzajúci z rôznych druhov metalurgického a iného priemyslu, ako aj z teplární,
- vplyv poľnohospodárstva (najmä na obsah Cd z fosforečných hnojív),
- vplyv emisií z dopravných prostriedkov.

V širšom záujmovom území sa vyskytujú pôdy zaradené do kategórie: 0 – nekontaminované, rizikové pôdy A, A₁, s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie, čo znamená, že obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit A, A₁, až po limit B. V k.ú. Mošovce sú od 01.04. 2013 v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP chránené PP bonitovaných pôdno - ekologických jednotiek : 0820003, 0820043, 0856202, 0857202, 0857203, 0865213. Celková výmera záberov chránenej poľnohospodárskej pôdy v ÚPN- O Mošovce je 20,791 ha.

Záujmová lokalita nie je súčasťou 12 najohrozenejších oblastí s pôdami kontaminovanými rizikovými látkami. Širšie územie patrí do kategórie nekontaminovaných pôd, ktoré sa vyskytujú prevažne v oblastiach s produktívnymi poľnohospodárskymi pôdami.

Erózia pôdy

Vodná erózia poľnohospodárskej pôdy v k.ú. Mošovce nie je významným faktorom predstavuje 74,91% pôd bez erózie. Veterná erózia poľnohospodárskej pôdy je minimálna.

Na záujmovej lokalite, ktorá je susedí s hospodárskym dvorom Mazan sa vyskytujú trvalé trávne porasty bez erózných javov.

6.2.Povrchové a podzemné vody

Povrchové vody

Záujmová lokalita patrí do povodia rieky Turiec, ktorá osovite preteká územím Turčianskej kotliny a vlieva sa do rieky Váh pri meste Vrútky. Dĺžka hlavného toku je cca 22,6 km.

Hydrologický rajón : Paleogén, neogén, a kvartér Turčianskej kotliny – QP 033

Mezoikum Chočského príkrovu JZ Veľkej Fatry – M 023

Cez obec pretekajú viaceré drobné vodné toky: Rybník, Mošovský potok, Čierna voda, Rakša, Lopušná, Teplica, Široká, Dolinka, Biela voda - všetky menované toky pramenia v kat. území Mošoviec.

Stav kvality povrchových vôd nie je monitorovaný. Najbližšie k riešenému územiu je monitorovaný vodný tok Turiec v dvoch miestach odberu: Turiec – Martin (rkm 7,0) a Turiec – Vrútky (rkm 3,5).

Turiec je znečisťovaný odpadovými vodami z okolitých obcí (splaškové a komunálne odpadové vody) a znečistením z podniku MT - Energetika, s.r.o. Martin, ktorý sa zaoberá strojárstvom. Limitom NV c. 296/2005 Z.z. na toku Turiec nevyhoveli ukazovatele aktívny chlór (Turiec-Martin) a v mieste odberu Turiec-Vrútky (rkm 3,5) aktívny chlór a fekálne streptokoky (podľa pôvodnej STN 75 7221 IV. trieda kvality).

Všetky ukazovatele v mieste odberu Turiec-Martin (rkm 7,0) sú zaradené do I.-II. triedy kvality (podľa pôvodnej STN 75 7221). V druhom sledovanom mieste odberu Turiec-Vrútky (rkm 3,5) boli ukazovatele vyhodnotené v I.-III. triede kvality, okrem jedného prípadu IV. triedy kvality (podľa pôvodnej STN 75 7221) pre fekálne streptokoky.

Všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody sú uvedené v prílohe č. 1 Nariadenia vlády č.269/2010 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

Nariadenie vlády stanovuje tiež limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia splaškových odpadových vôd, komunálnych odpadových vôd a osobitných vôd vypúšťaných do povrchových vôd alebo do podzemných vôd, osobitne na ich vypúšťanie v citlivých oblastiach.

Vypúšťanie odpadových vôd z prevádzky do povrchových vôd sa nenavrhuje.

Podzemné vody

Riziko ohrozenia podzemných vôd je spojené aj s hydrogeologickou charakteristikou územia. Zaujímavé územie sa rozkladá na paleogéne, neogéne a kvartéry Turčianskej kotliny s medzizrnovou a medzizrnovo - puklinovou priepustnosťou horninového prostredia (Atlas krajiny SR, 2002).

Geologická a hydrogeologická charakteristika útvaru podzemných vôd

Kód útvaru : SK2002100P

Názov útvaru : Medzizrnové podzemné vody Turčianskej kotliny

Oblasť povodia : Váh

Plocha km² : 438,588

Dominantné zastúpenie kolektora: jazerno-riečne sedimenty najmä piesky a štrky, menej íly, s tufmi a tufitickými ílmi, pieskovcovo-ílovcové súvrstvie

Stratigrafický vek kolektora : Neogén-Paleogén

Priepustnosť kolektora : medzizrnová a medzizrnovo-puklinová

Prírodný charakter prostredia obehu podzemných vôd v oblasti podmieňuje vo všeobecnosti ich dobré kvalitatívne vlastnosti. Distribúcia hlavných zložiek ako aj stopových prvkov v sledovanom území vo väčšine prípadov zodpovedá prirodzeným podmienkam obehu podzemnej vody, pričom koncentrácie stopových prvkov sú zvyčajne veľmi nízke a v mnohých prípadoch nedosiahli hranicu analytickej stanoviteľnosti. Prehľad ukazovateľov nevyhovujúcich požiadavkám pre pitnú vodu (resp. vodu určenú pre ľudskú spotrebu) je prezentovaný v tab. č. 4.

Tab. č. 4: Limitné hodnoty vybraných ukazovateľov dané Vyhláškou č.151/2004 pre pitnú vodu a počet meraní nespĺňajúci uvedené kritériá platná v čase, kedy prebiehalo hydrogeologické a hydrogeochemické mapovanie Turčianskej kotliny ako súčasť geologickej úlohy č. 12-02-9/200 „Základné hydrogeologické mapy vybraných regiónov Slovenska“ riešenej v Štátnom geologickom ústave Dionýza Štúra (Michalko et al., 2005).

Zložka	Limitná koncentrácia (mg·l ⁻¹)	Počet prekročení	Počet prekročení (%)
Mn ²⁺	0,05	63	20,6
ChSK _{Mn}	3	44	19,64
Fe _{celk}	0,2	60	19,5
Al ³⁺	0,2	38	17,5
Al filtrovaný	0,2	19	12,7
NO ₃ ⁻	50	21	6,82
NH ₄ ⁺	0,5	19	6,17
Pb	0,01	11	4,28
Cd	0,003	8	2,8
Mineralizácia	1000	5	1,62

Najčastejšie prekračovali limitné koncentrácie chemické ukazovatele CHSK_{Mn}, NO₃⁻, NH₄⁺ a zo stopových prvkov Mn²⁺, Fe_{celk}, Al³⁺. V menšej miere boli zistené nevyhovujúce obsahy u

Pb a Cd a zvýšené hodnoty celkovej mineralizácie. Zvýšené koncentrácie dusičnanov a amónnych iónov majú pôvod predovšetkým z poľnohospodárskej činnosti. Vysoké obsahy železa a mangánu sú v oblasti sprievodným znakom hlavne neogénnych a kvartérnych podzemných vôd zachytených vrtni. Okrem prírodných daností však vysoké koncentrácie Fe a Mn môžu pochádzať aj z výstroje vrtu. Nadlimitné koncentrácie hliníka od 0,2 do 0,5 mg·l⁻¹ je možné považovať na základe zistení aj z iných regiónov Slovenska ešte za prírodné (napr. Černák et al., 2004; Kordík, Slaninka, 2005; Malík et al., 2006). Nadlimitné koncentrácie ďalších chemických zložiek boli zistené sporadicky alebo v žiadnom prípade (bližšie sú diskutované v Michalko et al., 2005). V rámci hodnotenia ukazovateľov s odporúčanými hodnotami v pitnej vode pomerne častým javom sú v podzemných vodách nízke koncentrácie kyslíka (až vo viac ako 30 % lokalít bolo zistené nasýtenie kyslíkom pod 50 %), resp. nízke hodnoty Ca²⁺ + Mg²⁺ (viac ako 15 % odberových miest). Nízke hodnoty Ca²⁺ + Mg²⁺ sú typické pre podzemné vody kryštalinika a vulkanického neogénu. V prevažnej časti územia Turčianskej kotliny (takmer 60 %) boli zistené podzemné vody najlepšej – A triedy kvality. Ich plošné rozšírenie je typické pre okrajové časti kotliny (styk sedimentov kotliny s karbonátovým prostredím mezozoika Žiaru, Veľkej a Malej Fatry) a značnú časť prakticky celej centrálnej časti kotliny.

Podzemné vody A triedy kvality v plnom rozsahu vyhovujú všetkým ukazovateľom pre vodu určenú pre ľudskú spotrebu (pitná voda). Pre približne pätinu územia charakterizujú podzemné vody B triedy kvality. Tieto sú viazané na oblasť kryštalinika, resp. vulkanického neogénu a sú rozšírené v južnej časti a na severnom okraji územia. Pre podzemné vody B triedy kvality sú typické nízke hodnoty Ca²⁺+Mg²⁺ (suma obsahu vápnika a horčíka) a celkovej mineralizácie, ktoré sú odrazom nízkej efektivity mineralizačných procesov. Treťou najrozšírenejšou skupinou sú podzemné vody E triedy kvality (viac ako 11 % územia). Pomerne rozsiahlou oblasťou vyznačujúcou sa zhoršenými kvalitatívnymi vlastnosťami je územie medzi obcami Kalamenová – Veľký Čepčín – Turčianske Teplice – Mošovce – Borcová – Ivančiná. Charakteristickým rysom podzemných vôd tejto skupiny sú nadlimitné obsahu dusičnanov a fosforečnanov predovšetkým z poľnohospodárskej činnosti. Na niektorých odberových miestach boli zaznamenané nevyhovujúce obsahy CHSK_{Mn}, O₂ a Al³⁺. Podzemné vody ostatných, zväčša zhoršených kvalitatívnych tried (D, F, G, H), boli plošne vyčlenené na malých územiach. Pre podzemné vody D triedy kvality sú charakteristické najmä nadlimitné koncentrácie Mn²⁺, Fe a ChSK_{Mn} a nízke koncentrácie rozpustného O₂. Podzemné vody G triedy kvality sa vyznačujú zhoršenými kvalitatívnymi vlastnosťami najmä v dôsledku neprípustných koncentrácií Fe, Mn²⁺, NH₄⁺, príp. aj Al, Pb a NO₃⁻. V týchto podzemných vodách je predpokladaný antropogénny prínos látok do prostredia. V oblasti Budiša boli vo vrtoch pozorované vysoké nadlimitné obsahy viacerých chemických parametrov (H trieda kvality) – NO₃⁻, NH₄⁺, Cd, Fe, Mn²⁺, ktoré je možné považovať za antropogénne (Jozef Kordík, Juraj Michalko, František Bottlik, 2011).

Oblasť katastra Mošovce je zaradená medzi oblasti s veľmi vysokým rizikom ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami. Podzemné vody vykazujú parametre slabo agresívnych podzemných vôd. Kanalizačná sieť je vybudovaná iba na 10%, zaústená do existujúcej mechanicko- biologickej ČOV, ČOV sa nachádza v areáli ŠRZ Drienok. V obci je 37 malých domových ČOV.

6.3.Ovzdušie

Podľa stavu monitorovacej siete kvality ovzdušia k 31.12.2013 nie je v katastrálnom území obce Mošovce monitorovacia stanica kvality ovzdušia. Najbližšia monitorovacia stanica sa nachádza na území mesta Martin a Vrútky, ktorého územie je zaradené do zoznamu oblastí riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúce látky PM₁₀, PM_{2,5}, s plochou 86 km². V sledovanom území obce možno hodnotiť kvalitu ovzdušia na základe dostupných výsledkov hodnotenia kvality ovzdušia zverejnených SHMÚ 2013 v hodnotení kvality ovzdušia v Slovenskej republike.

Mesto Martin sa nachádza v Turčianskej kotline na sútoku riek Turiec a Váh, obkolesené pohoriami Veľkej a Malej Fatry. Oblasť kotliny, nachádzajúcej sa medzi vysokými pohoriami, má nepriaznivé klimatické pomery z hľadiska rýchlosti vetra 2,8 m/s a vysoká relatívna vlhkosť sa podieľajú na zvýšenej úrovni znečistenia.

V roku 2013 na monitorovacej stanici Martin – Jesenského boli merané nasledujúce znečisťujúce látky: PM₁₀, PM_{2,5}, NO₂, CO a C₆H₆.

Podľa vykonaného merania v r. 2013 koncentrácie NO₂ dosahovali najvyššie hodnoty na prelome apríla a mája, kedy koncentrácia NO₂ dosiahla viac ako 150 µg.m⁻³, najnižšie koncentrácie boli zaznamenané v zimných mesiacoch cca 50 µg.m⁻³. Koncentrácie PM₁₀ v okrese Martin dosiahli najväčšiu hodnotu ku koncu októbra, kedy bola koncentrácia znečisťujúcej látky na úrovni cca 160 µg.m⁻³, pri meraní PM_{2,5}, boli zvýšené hodnoty nad 100 µg.m⁻³ namerané v prvej polovici mesiaca február. Najvyššia koncentrácia benzénu bola nameraná v druhej polovici mesiaca február, kedy dosahovala hodnotu 8 µg.m⁻³. Najväčšie hodnoty boli namerané v mesiaci november pri znečisťujúcej látke CO, kde koncentrácia prevyšovala 4,0 µg.m⁻³ (CO - max. denné 8-hod v µg.m⁻³, NO₂, PM₁₀, C₆H₆. priemerné denné v µg.m⁻³, max. 1 hod. koncentrácie).

Z hľadiska prekročenia dennej limitnej hodnoty v r. 2013 na ochranu zdravia ľudí pre monitorované územie hodnoty PM_{2,5} a PM₁₀ neboli prekročené. Prekročená denná limitná hodnota v r. 2013 na ochranu zdravia ľudí pre PM₁₀ bola na staniciach Ružomberok-Riadok a Žilina-Obežná. V porovnaní s rokom 2012 sa v celej zóne zachovala výrazná tendencia poklesu znečistenia časticami PM₁₀ a na rozdiel od roku 2012 na žiadnej stanici nebola prekročená ani limitná hodnota pre PM_{2,5}. Ostatné ZL neprekročili limitné hodnoty.

V okrese Turčianske Teplice bolo v roku 2009 evidovaných niekoľko malých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia a jeden veľký stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia, ktorým je SHP, a.s. Turčianske Teplice – hydínarska farma. Farma sa nachádzajúca v miestnej časti Turčiansky Michal, vo vzdialenosti cca 500 m od areálu navrhovanej činnosti.

Významnou mierou sa na emisnej situácii okresu podieľa vplyv tranzitnej automobilovej dopravy na cestnej komunikácii I/65 a emisií zo vzdialených veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia susedných okresov znečisťovania ovzdušia susedných okresov Žilinského kraja, predovšetkým okresov Martin, Žilina a Ružomberok, nachádzajúcich sa severne od T. Teplíc. V nasledovnej tabuľke je uvedená produkcia emisií zo stacionárnych zdrojov v okrese Turčianske Teplice.

Tab. č. 5 Emisie zo stacionárnych zdrojov v okrese Turčianske Teplice

Neis kód ZL	Slovenský popis ZL	Množstvo ZL(t) za rok 2013	Množstvo ZL(t) za rok 2012	Množstvo ZL(t) za rok 2011	Množstvo ZL(t) za rok 2010	Množstvo ZL(t) za rok 2009
1.3.00	Tuhé znečisťujúce látky TZL	4,096	3,780	2,062	2,674	3,735

3.4.03	Oxidy dusíka ako NO _x	34,170	27,240	4,596	5,396	5,433
3.5.01	Oxid uhoľnatý (CO)	22,812	18,781	5,257	7,656	10,737
3.9.99	Oxid siričitý 3.4.01 + 3.4.02	15,266	12,288	2,171	3,081	4,235
4.4.02	Organické látky vyjadrené ako celkový organický uhlík (TOC)	47,510	36,972	2,154	2,413	2,698
3.3.01	Amoniak a jeho plynne zlúčeniny vyjadrené ako NH ₃	49,718	43,422	35,022	37,064	28,201
4.3.02	Alkány (parafíny) okrem metánu	0,007	0,008	0,007	0,004	0,005

(zdroj: SHMU 2013)

Spoločnosť FARMAVET s.r.o. v súčasnosti prevádzkuje podľa zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší a vyhlášky MŽPSR č.410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší :

Stredný zdroj znečisťovania ovzdušia:

- 6. Ostatný priemysel a zariadenia

6.12.1 chov HZ s projektovaným počtom chov. miest hydiny väčším ako 5 000 ks

- 1.1.2 Vykurovacie agregáty

Množstvá znečisťujúcich látok vypustených do ovzdušia za rok 2014 :

NH₃ 211269 ks / 7 turnusov = 30181 ks priemer / rok na turnus

$30181 \cdot 0,15 \cdot 0,767 = 3,472 \text{ t}$

Spotreba propan butánu : $33302 \cdot 0,54 = 17,98 \text{ t}$

TZL: 8.09kg, SO₂: 0,36 kg, NO_x: 84,51 kg, CO: 14.38 kg, TOC: 1,94 kg

Emisné limity pre znečisťujúce látky emitované do ovzdušia neboli stanovené.

6.4.Nakladanie s odpadmi

Obec Mošovce zabezpečuje zber a prepravu komunálnych odpadov vznikajúcich na jej území za účelom ich zhodnotenia alebo zneškodnenia v súlade so zákonom o odpadoch vrátane zabezpečenia zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálnych odpadov v obci a zabezpečenia priestoru, kde môžu občania odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov v rámci separovaného zberu.

Komunálne odpady, vznikajúce na území obce sa zhromažďujú v nádobách a vo veľkokapacitných kontajneroch a tieto sú zneškodňované prostredníctvom oprávnených osôb.

V obci sa nachádza uzatvorená skládka odpadu, ktorá bola rekultivovaná. V súčasnosti komunálny odpad zneškodňuje skládkovaním na skládke TKO Horná Štubňa. Odvoz odpadu zabezpečuje T.S. Turčianske Teplice. V obci je zavedený separovaný zber odpadu PET fliaš, skla, papiera, starého železa a nebezpečného odpadu. Obec má vybudované vlastné kompostovisko.

Produkcia odpadov v obci Mošovce :

Množstvo odpadov celkom : 714,64 t/rok

Množstvo komunálneho odpadu na obyvateľa: 236,25 kg/rok

Komunálny odpad ostatný : 310,33 t/rok

Komunálny odpad nebezpečný: 1,29 t/rok

Opad ostatný pochádzajúci z priemyselnej alebo poľnohospodárskej činnosti : 400,1 t/rok

Opad nebezpečný pochádzajúci z priemyselnej alebo poľnohospodárskej činnosti : 2,92 t/rok

Spoločnosť FARMAVET s.r.o. v súčasnosti produkuje odpad z chovu hydiny v prevádzke Mazan.

Tab. č. 6 Vyprodukovaný odpad za r. 2014

Kód	Názov	Kategória	Množstvo odpadu v tonách (t)
20 03 01	Komunálny odpad	O	0,72
02 01 06	Maštalný hnoj	O	300
16 02 13	Žiarivky	N	25 ks
18 02 02	Kafilérny odpad	N	0,2

6.5.Radónové riziko

Určenie radónového rizika vychádza z vyhodnotenia distribúcie hodnôt objemovej aktivity radónu (^{222}Rn) v pôdnom vzduchu a priepustnosti zemín a hornín pre plyny vo vertikálnom profile do úrovne predpokladaného zakladania stavieb, resp. do úrovne očakávaného kontaktu budova - podlažie. Na záujmovej lokalite nebol vykonaný radónový prieskum.

Radónové riziko sa v Žilinskom kraji pohybuje prevažne v kategóriách nízke až stredné, len na severnom okolí Žiliny, pri Budatíne je zistený vysoký stupeň radónového nebezpečenstva. Nízke radónové riziko s objemovou aktivitou radónu (^{222}Rn) v pôdnom vzduchu (kBq.m^3) menej ako 30 je interpretované nad mikroregiónom Bytča, Predmier (Atlas krajiny 2002).

Postup stanovenia objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti základových pôd stavebného pozemku sa pri výstavbe priemyselného zariadenia vyžaduje podľa vyhlášky MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie žiarenia z prírodného žiarenia.

6.5.Hluk

Záujmové územie navrhované na rozšírenie chovu hydiny sa nachádza severovýchodne od sídelnej časti obce Mošovce na okraji hospodárskeho dvora Mazan. V širšom záujmovom území sa nenachádzajú zdroje hluku z priemyselnej výroby ani významné zdroje hluku z dopravy. Nepravidelným zdrojom hluku v danej lokalite je hluk z cesty III. triedy číslo 01849 a účelovej prístupovej komunikácie k objektu existujúcej haly pre chov brojlerov. Zdrojom hluku z existujúcej prevádzky je zariadenie vzduchotechniky s minimálnou produkciou emisií hluku.

Hlavné sídelné územie obce Mošovce je situované vo vzdialenosti cca 1,7 km smerom na juhozápad od záujmového územia. Najbližšie obydlia sa nachádzajú juhovýchodne od územia vo vzdialenosti cca 150 m. Pre danú kategóriu územia sú najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku vo vonkajšom priestore z hluku z dopravy stanovené podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v hodnotách 70 dB pre dennú dobu, 70 dB pre večer a 70 dB pre noc (22:00-06:00).

Tab.č.7 Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí

Kateg. Územia	Opis chráneného územia	Ref. čas. inter.	Prípustné hodnoty (dB)				
			Hluk z dopravy				Hluk z iných zdrojov
			Pozemná a vodná doprava b)c)	Železničné dráhy c)	Letecká doprava		L _{Aeq,p}
					L _{Aeq,p}	L _{Asmax,p}	
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom, napr. kúpeľné miesta ¹⁰ kúpeľné a liečebné areály).	deň večer noc	45	45	50	-	45
			45	45	50	-	45
			40	40	40	60	40
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov ^d vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území.	deň večer noc	50	50	55	-	50
			50	50	55	-	50
			45	45	45	65	45
III.	Územie ako v kategórii II v okolí ^a diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk ^{9,11} , mestské centrá.	deň večer noc	60	60	60	-	50
			60	60	60	-	50
			50	55	50	75	45
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov.	deň večer noc	70	70	70	-	70
			70	70	70	-	70
			70	70	70	95	70

Poznámky k tabuľke:

- Prípustné hodnoty platia pre suchý povrch vozovky a nezasnežený terén. Ak ide o sezónne zariadenia, hluk sa hodnotí pri podmienkach, ktoré je možné pri ich prevádzke predpokladať.
- Pozemná doprava je doprava na pozemných komunikáciách vrátane električkovej dopravy.
- Zastávky miestnej hromadnej dopravy, autobusovej, železničnej, vodnej dopravy a stanovišťa taxislužieb určené iba na nastupovanie a vystupovanie osôb sa hodnotia ako súčasť pozemnej a vodnej dopravy.
- Prípustné hodnoty pred fasádou nebytových objektov sa uplatňujú v čase ich používania (napríklad školy počas vyučovania).

1.7 V pracovných dňoch od 7.00 do 21.00 h a v sobotu od 8.00 do 13.00 h sa pri hodnotení hluku zo stavebnej činnosti vo vonkajšom prostredí stanovuje posudzovaná hodnota pripočítaním korekcie $K = (-10)$ dB k ekvivalentnej hladine A zvuku v uvedených časových intervaloch.

V týchto časových intervaloch sa neuplatňujú korekcie podľa tabuľky č. 7.

1.8 Ak hladina hluku z iných zdrojov podľa tabuľky č. 12 prekračuje prípustnú hodnotu a vzniká spolupôsobením viacerých zdrojov hluku rôznych prevádzkovateľov, posudzovaná hodnota pre jednotlivých prevádzkovateľov sa určuje s pripočítaním korekcie $K = +3$ dB pri dvoch prevádzkovateľoch alebo $K = +5$ dB pri troch a viacerých prevádzkovateľoch.

1.9 Na základe stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva sa môžu umiestňovať nové budovy na bývanie a budovy vyžadujúce tiché prostredie okrem škôl, škôlok, nemocničných izieb a účelovo podobných budov aj v území, kde hluk z dopravy prekračuje hodnoty uvedené v tabuľke č. 7 pre kategóriu územia II, alebo v území, kde takéto prekročenie je možné v budúcnosti očakávať,

a) ak sa vykonajú opatrenia na ochranu ich vnútorného prostredia,

b) ak posudzovaná hodnota hluku z dopravy v primeranej časti príľahlého vonkajšieho prostredia budovy na bývanie alebo oddychovej zóny v blízkosti budovy na bývanie neprekročí prípustné hodnoty uvedené v tabuľke č. 7 pre kategóriu územia III o viac ako 5 dB.

1.10 Ak sa umiestňujú administratívne budovy alebo iné budovy s pracoviskami vyžadujúcimi tiché prostredie v kategórii územia IV podľa tabuľky č. 7, prípustné hodnoty pre hluk z dopravy a hluk z iných zdrojov pred oknami určenými k vetraniu pracovísk s trvalým pobytom osôb sú $L_{Aeq, p} = 65$ dB pre deň, večer a noc.

Z dlhodobého hľadiska prevádzkovanie zariadení na chov hydiny nebudú významným zdrojom hluku i vzhľadom na technológiu chovu, stavebno-technickú konštrukciu jednotlivých objektov a navrhovaný systém obslužnej dopravy.

Hluk vo vnútornom prostredí sa nehodnotil, pretože produkovaný hluk z navrhovaných objektov nepreniká do chránenej miestnosti z vnútorných zdrojov alebo nepreniká do chránenej miestnosti z vonkajšieho prostredia a pred oknami chránenej miestnosti.

6.6. Rastlinstvo a živočíšstvo

Záujmová lokalita sa v kontakte s hospodárskym dvorom Mazan v nezastavanom území a tvorí prechod medzi poľnohospodárskym areálom a intenzívne využívanou poľnohospodárskou pôdou. Lokalita pre navrhované rozšírenie chovu hydiny o výmere cca 1,5 ha pozostáva z poľnohospodársky obhospodarovanej pôdy a okrajovo nevyužívaných plôch s porastom nitrofilnej vegetácie a náletových drevín. Na záujmovej lokalite dominujú agroekosystémy a urbánne geoekosystémy. Prirodzené rastlinné spoločenstvá sa na lokalite nevyskytujú. Krajinný priestor je funkčne využívaný pre účely poľnohospodárskej prvovýroby.

Na záujmovej lokalite sa vyskytujú biotopy :

- biotopy na obrábaných poliach,
- antropogénny biotop.

Biotopy na obrábaných poliach

Každoročne obhospodarované biotopy s poľnými kultúrami na ornej pôde. Pravidelné prevrstvovanie a zúrodňovanie vrchného pôdneho horizontu určuje charakter vegetácie a fauny agrobiocenózy). Ide o plošne najviac rozšírené typy stanovišť v poľnohospodársky využívannej kultúrnej krajine. Pestujú sa na nich poľné kultúry, kultúrne rastliny. Ostatné rastliny sa označujú ako nežiaduce a označujú sa ako buriny. Kvalita a diverzita spontánnej flóry a fauny závisí na intenzite poľnohospodárskeho využívania a na blízkosti prirodzenej

vegetácie. Pôvodne druhovo bohaté spoločenstvá burín z tried Secalinetea a Polygno-Chenopodietea.

Fytocenológia: Dominujú tu spoločenstvá zo zväzov Caucalion lappulae, Eragrostion, Arnoserion, Aphanion, Panico-Setarion a Polygno-Chenopodion.

Antropogénny biotop – okraj hospodárskeho dvora

Tento biotop na záujmovej lokalite je sústavne ovplyvňovaný ľudskou činnosťou. Vegetácia v okolí hospodárskeho dvora s chovom hydiny vykazuje na okolitých lokalitách prvky synantropnej vegetácie a to zastúpením viacerých typicky synantropných druhov rastlín, charakteristických širokou ekologickou valenciou. Na záujmovej lokalite sa napríklad vyskytuje: Vrtič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), mrlík sp.(*Chenopodium* sp.), Králik obyčajný (*Chrysanthemum vulgare*), kostihoj lekársky (*Symphytum officinalis*), púpava lekárka (*Taraxacum officinale*), žihlava dvojdomá (*Urtica dioica*), pastierska kapsička (*Capsella bursa-pastoris*), skorocel prostredný (*Plantago media*) lasovičník väčší (*Chelidonium majus*) a ďalšie. Z drevinnej vegetácie sa na lokalite vyskytuje baza čierna o výmere cca 150 m², 1 ks jarabina vtáčia, 1 ks javor s obvodom kmeňa do 40 cm.

6.7.Environmentálne záťaž

Za environmentálnu záťaž sa považuje také znečistenie podzemnej vody, pôdy a horninového prostredia, ktoré presahuje stanovené kritériá pre koncentráciu znečisťujúcich látok ustanovených v právnych predpisoch. Pritom stačí, aby bola prekročená miera kritérií jednej znečisťujúcej látky v uvedených zložkách životného prostredia.

Tab. č.8 Prehľad environmentálnych záťaží (ďalej len EZ)

Obec	Počet lokalít vrátane pravdepodobných EZ	Počet sanovaných/rekultivovaných lokalít
Mošovce	-	1

(SAŽP 2014)

Podľa registra environmentálnych záťaží sa na záujmovej lokalite navrhovanej činnosti nevyskytujú environmentálne záťaž. V katastrálnom území obce Mošovce je evidovaná environmentálna záťaž: Mošovce - skládka TKO

Druh činnosti: skládka komunálneho odpadu registrovaná ako: Sanovaná/ rekultivovaná lokalita.

6.8.Zdravotný stav obyvateľstva

Prostredie človeka je jedným z hlavných determinantov zdravia. Jedná sa o široko chápané prostredie a nie len o životné prostredie. Determinanty zdravia sú teda také vlastnosti a ukazovatele, ktoré ovplyvňujú prítomnosť a rozvoj rizikových faktorov ochorení. Najznámejšie skupiny determinantov zdravia sú demografické a biologické determinanty (vek, pohlavie, národnosť, atď.), socio-ekonomické determinanty (životný štýl, vzdelanie, zamestnanie, sociálne kontakty, atď.), prostredie (životné aj pracovné) a zdravotníctvo.

Dobrá kvalita životného prostredia človeka, výrazne ovplyvňujúca jeho zdravie, je súhrnom dobrej kvality ovzdušia, vody i potravín. Na udržanie rovnováhy v organizme je však okrem toho potrebné optimálne zužitkovanie prijímaných látok, ako aj harmonický vzťah k prostrediu, čo vyžaduje psychickú vyrovnanosť a zdravý životný štýl.

Základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života pri narodení. Medzi ďalšie ukazovatele zaradujeme celkovú úmrtnosť, dojčenskú a novorodeneckú úmrtnosť, štruktúru príčin smrti a ďalšie.

Pôrodnosť a úmrtnosť sú dva hlavné demografické procesy, ktoré významne ovplyvňujú populačný vývoj.

Demografický vývoj v SR na začiatku 21. storočia je stále charakterizovaný postupným znižovaním pôrodnosti, pri stagnujúcej úmrtnosti obyvateľstva. Od roku 2003 dochádza k miernemu nárastu alebo k stagnácii pôrodnosti. K 31. decembru 2012 mala Slovenská republika 5 410 836 obyvateľov, prirodzený prírastok obyvateľstva sa znížil na 579 osôb. Zahraničnou migráciou získala Slovenská republika 2 109 osôb (pristáhovalo sa 2 621 a vystáhovalo 512 osôb). Celkový prírastok obyvateľstva dosiahol hodnotu 2 688, čo je oproti 4. štvrtroku 2011 viac o 863 osôb. Podiel žien na celkovom počte obyvateľov tvoril 51,3 %.

Ukazovateľ: Stredná dĺžka života pri narodení

Dôležitým ukazovateľom je stredná dĺžka života pri narodení, ktorá vyjadruje počet rokov, ktorých sa dožije novorodenec za predpokladu zachovania úmrtnostnej situácie v období jej výpočtu. Od roku 1970 do roku 2011 sa stredná dĺžka života v SR zvýšila u mužov zo 66,7 na 72,17 a u žien zo 72,9 na 79,35 rokov. I napriek tomu predĺženie strednej dĺžky života pri narodení tento ukazovateľ nedosiahol hranicu európskeho priemeru. V rámci okresov Žilinského kraja boli zaznamenané v okrese Turčianske Teplice priemerné hodnoty strednej dĺžky života u mužov aj u žien.

Tab. č.9 Stredná dĺžka života pri narodení v období rok 2012

Územie	Muži e^M_0	Ženy e^Z_0
Okres Turčianske Teplice	70,65	78,03
Žilinský kraj	71,43	79,66
Slovenská republika	72,17	79,35

(ŠÚ SR, RegDat 2012)

Ukazovateľ: Pôrodnosť (natalita)

Pôrodnosť a úmrtnosť predstavujú základné zložky reprodukcie, tzn. náhrady zomretých osôb živonarodenými deťmi. V 4. štvrtroku 2012 sa v Slovenskej republike narodilo 14 072 živých detí (o 813 menej ako za rovnaké obdobie roku 2011) a zomrelo 13 493 osôb (o 256 menej). Živorodenosť sa znížila o 0,5 bodu na 10,35 ‰ a úmrtnosť dosiahla hodnotu 9,9 ‰ (pokles o 0,1 bodu). V roku 2011 sa v Žilinskom kraji živonarodilo spolu 7 801 detí, v tom 4 019 chlapcov a 3 782 dievčat. Počet živonarodených 7 619 detí, predstavuje 11,32 živonarodených detí na 1 000 obyvateľov.

Okres Mošovce patrí z hľadiska pôrodnosti ku okresu s najnižšou pôrodnosťou v rámci Žilinského kraja. Za rok 2014 bol počet živonarodených detí v okrese Turčianske Teplice 135, čo zodpovedá najnižšej pôrodnosti v kraji. V porovnaní s rokom 2013 bol zaznamenaný pokles pôrodnosti v okrese Turčianske Teplice o 9 živonarodených detí. Podľa údajov Štatistického úradu SR v poslednom datovanom roku 2014 v okrese Turčianske Teplice bol počet živonarodených na 1 000 obyvateľov na úrovni 8,32 ‰.

Z tabuľky č.16 vyplýva, že najvyššia pôrodnosť bola za sledované obdobie v Mošovce v roku 2012 (počet narodených na 1 000 obyvateľov je 8,37 ‰). V okrese Turčianske Teplice bola najvyššia pôrodnosť v roku 2011 a najnižšia v roku 2013. Za rok 2014 je hodnota živonarodených na 1 000 obyvateľov v okrese Turčianske Teplice 8,32 ‰.

Tab. č. 10 Natalita v období 2008 – 2014 (v ‰)

Územie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mošovce	5,94	6,72	5,98	9,18	8,37	5,32	6,05
Okres Turčianske Teplice	8,65	8,84	8,45	9,53	8,39	7,74	8,32
Žilinský kraj	10,64	11,11	10,92	11,32	10,45	10,07	9,91
SR	10,61	11,3	11,12	11,27	10,27	10,13	10,16

(ŠÚ SR, RegDat 2014)

V súčasnosti prevláda trend starnutia populácie a nižšej pôrodnosti. Je možné uvažovať s rastom počtu obyvateľov predovšetkým pri posilnení migrácie smerom do obce. V prípade prisťahovania nových obyvateľov, predovšetkým mladých rodín, by v budúcnosti mohlo dôjsť k ďalšiemu zlepšeniu demografického profilu obce a zabezpečeniu stabilnej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzenou cestou.

Ukazovateľ: Celková úmrtnosť (mortalita)

Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí nielen od ekonomických, kultúrnych, životných a pracovných podmienok, ale bezprostredne ju ovplyvňuje veková štruktúra obyvateľstva.

Starnutie populácie sa odráža tiež v náraste úmrtnosti, ktorá sa v období rokov 2008 až 2014 v Mošovciach pohybuje od 9,08 ‰ v roku 2014 do 15,95 ‰ v roku 2013. V okrese Turčianske Teplice sa počet zomretých na 1 000 obyvateľov pohybuje od 11,83 ‰ (rok 2014) do 14,01 ‰ (rok 2013). V okrese Turčianske Teplice je priemerná hodnota úmrtnosti na úrovni 215 ľudí za rok. Nepriaznivým javom v obci Mošovce je vysoká úmrtnosť, ktorá bola (v roku 2013) 15,95 ‰ vysoko nad úrovňou celoslovenského priemeru pohybujúceho sa okolo hodnoty 10 ‰.

Tab. č. 11 Mortalita v období 2008 – 2014 (v ‰)

Územie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mošovce	9,65	8,22	14,2	10,71	11,42	15,95	9,08
Okres Turčianske Teplice	13,13	12,78	13,06	12,77	13,65	14,01	11,83
Žilinský kraj	9,77	9,54	9,43	9,21	9,38	9,5	9,16
SR	9,83	9,77	9,84	9,61	9,7	9,62	9,48

(ŠÚ SR, RegDat 2014)

Z hľadiska pohlavia je pre Slovenskú republiku, podobne ako pre väčšinu krajín, charakteristická mužská nadúmrtnosť. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré prispievajú k rastu úmrtnosti na Slovensku patrí aj vysoká spotreba tabaku a rastúci podiel ľudí s nadváhou a obezitou. V roku 2014 obec Mošovce zaznamenala celkový prírastok obyvateľstva, a to z dôvodu zvýšenej pôrodnosti oproti predchádzajúcim rokom. V obci je prirodzený prírastok -3,03 ‰ a v okrese Turčianske Teplice -3,51 ‰. Ekonomické a sociálne zmeny výrazne ovplyvňujú migráciu obyvateľstva. V okrese Turčianske Teplice sa situácia v migračnom pohybe pohybuje na úrovni 1,05 ‰.

Tab. č.12 Porovnanie pohybu obyvateľstva v obci, okrese, kraji a v SR (v ‰)

Rok 2014	Natalita	Mortalita	Prírodný prírastok	Migračné saldo	Celkový prírastok obyvateľstva
Mošovce	6,05	9,08	-3,03	12,86	9,84
Okres Turčianske Teplice	8,32	11,83	-3,51	1,05	-2,47
Žilinský kraj	9,91	9,16	0,74	-0,7	0,04
SR	10,16	9,48	0,68	0,32	1

(ŠÚ SR, RegDat 2014)

Ukazovateľ: Dojčenská a novorodenecká úmrtnosť

Ukazovateľom hygienickej a kultúrnej úrovne života obyvateľstva a meradlom zdravotníckej starostlivosti je novorodenecká úmrtnosť (podiel novorodencov, ktorí zomierajú do 28 dní od narodenia) a dojčenská úmrtnosť (počet novorodencov zomretých do 1 roka života na 1000 živonarodených detí). Z dlhodobejšieho hľadiska možno pozitívne hodnotiť vývoj dojčenskej a novorodeneckej úmrtnosti, úrovňou ktorej sa začíname približovať k vyspelým európskym krajinám. Celkovo pozitívne možno hodnotiť vývoj dojčenskej úmrtnosti, keď v SR došlo k jej poklesu z 10,23 ‰ v roku 1996 na úroveň 4,933 ‰ v roku 2011. Obdobná situácia je aj v prípade novorodeneckej úmrtnosti, keď bol zaznamenaný pokles na 2,911 ‰ v roku 2011 oproti 5,39 ‰ v roku 2000. K decembru 2011 klesla novorodenecká úmrtnosť v SR na úroveň 2,911 ‰.

Tab. č. 13 Novorodenecká a dojčenská úmrtnosť

Územie	Novorodenecká úmrtnosť v ‰					Dojčenská úmrtnosť v ‰			
	2005	2007	2008	2009	2013	2008	2009	2013	2014
Mošovce	-	-	0	0	142,86	0	0	142,86	0
Okres Turčianske Teplice	8,06	8,06	6,9	6,76	7,94	6,9	13,51	7,94	7,41
SR	4,13	3,36	3,43	3,07	3,25	5,86	5,65	5,49	5,78

(ŠÚ SR, RegDat 2014)

V období troch rokov (2008 – 2009) bola dojčenská aj novorodenecká úmrtnosť v Mošovciach nulová. Novorodenecká a dojčenská úmrtnosť v okrese Turčianske Teplice dosahovala za obdobie (2005-2013) nízke hodnoty, okrem roku 2009, kedy dojčenská úmrtnosť vykazovala 13,51 ‰ (2 zomretí do 1 roka v pomere so 356 živonarodenými x 1 000), to isté sa týkalo zvýšenej novorodeneckej úmrtnosti v roku 2005 a 2007 na úrovni 8,06 ‰. V roku 2009 bola novorodenecká úmrtnosť, a v r. 2008 dojčenská úmrtnosť v okrese Turčianske Teplice na najnižšej úrovni v sledovanom období.

Štruktúra úmrtnosti

V úmrtnosti podľa príčin smrti dominuje v okrese Turčianske Teplice ako aj v obci Mošovce úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ostatné ischemické choroby srdca, keď v roku 2013 v SR zomrelo na túto príčinu 12 789 osôb, z toho 70 v okrese Turčianske Teplice a 7 osôb v obci Mošovce. Dôležitým ukazovateľom je aj úmrtnosť na nádory, keď na túto príčinu v okrese Turčianske Teplice v roku 2013 umrelo 48 osôb a v obci Mošovce 4 osoby. Ďalšími skupinami v poradí najčastejších príčin úmrtia sú choroby dýchacej sústavy, poranenia, otravy a vonkajšie príčiny.

Tab. č. 14 Zomretí podľa vybraných skupín chorôb k 31.12.2013 (počet)

Územie	Choroby obehovej sústavy	Nádory	Poranenia, otravy, vonkajšie príčiny	Choroby dýchacej sústavy
Mošovce	14	4	1	0
Okres Turčianske Teplice	130	48	8	19
SR	26 190	13 355	2826	3 466

(ŠÚ SR, RegDat 2013)

6.9. Syntéza hodnotenia súčasného stavu kvality životného prostredia

Environmentálna regionalizácia SR na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, podzemnej a povrchovej vody, pôdy, horninového prostredia, bioty a ďalších faktorov vymedzuje päť stupňov kvality životného prostredia (SAŽP 2010). Záujmová lokalita sa nachádza vo Fatranskom regióne 1. environmentálnej kvality.

Regióny 1. environmentálnej kvality pokrývajú predovšetkým prostredie vysokej kvality (1. stupeň), pričom najmä v ich okrajových, niekedy aj centrálnych častiach sa môže vyskytnúť prostredie vyhovujúce (2. stupeň). Lokálne sú prítomné v regiónoch 1. environmentálnej kvality aj enklávy prostredia mierne narušeného (3. stupeň), spravidla najčastejšie v blízkosti väčších sídelných zoskupení.

Predchádzajúce analýzy jednotlivých zložiek životného prostredia, ktoré vychádzajú z úrovne vyššej krajinno-priestorovej jednotky korešpondujú s environmentálnou regionalizáciou územia Slovenska (SAŽP 2010). Pokiaľ na základe vykonaných analýz abiotických, biotických a socioekonomických podkladov o území vytvoríme zjednodušený model krajinno-ekologického komplexu na úrovni záujmového priestoru získame homogénny priestorový areál (typ KEK) s rovnakými krajinnoekologickými vlastnosťami.

Identifikované typy krajinnoekologických komplexov (typ KEK) na záujmovej lokalite :

- KEK „A“ - polygón zastavaných plôch hospodárskeho dvora Mazan
- KEK „B“ - polygón intenzívne využívannej poľnohospodárskej pôdy
- KEK „C“ - polygón komunikácií

Na základe interpretácie vlastností krajinnoekologického komplexu a požiadaviek navrhovanej činnosti môžeme identifikovať environmentálne problémy a limity (hmotné a nehmotné prvky) vo vzťahu k známym rizikám, ktoré navrhovaná činnosť predstavuje.

Súčasné environmentálne problémy v širšom území navrhovanej činnosti :

Abiotický komplex krajiny

- Znečistenie ovzdušia (v línii komunikácie III. triedy, lokálne kúreniská spaľovanie tuhých palív).

Biotický komplex krajiny

- Eutrofizácia povrchových vôd (zmeny vo vodných ekosystémoch).

Socioekonomický komplex krajiny

- Úroveň občianskej vybavenosti.
- Nedostatok pracovných príležitostí.

Identifikované limity (vyplývajúce z legislatívy) vo vzťahu k známym vplyvom, ktoré navrhovaná činnosť predstavuje :

- Kvalita vôd podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a nariadenia vlády č. 269/2010 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.
- Kvalita ovzdušia podľa zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší.
- Ochrana verejného zdravia podľa zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov.
- Hladina hluku vo vonkajšom priestore stanovená podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí
- Radónové riziko - vyhláška MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.
- Nakladanie s odpadmi stanovené podľa zákona č. 223/2001 Z.z. a VZN obce Mošovce o nakladaní s komunálnymi odpadmi, drobnými stavebnými odpadmi.
- Vyhláška MŽP č.310/2013 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch,
- Vyhláška MŽP SR 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov.

- Identifikované krajinné - ekologické a technické limity :
- Funkčné využitie lokality podľa ÚPN Obce Mošovce
- Ochranné pásmo NP Veľká Fatra

Vzhľadom na rozsah identifikovaných limitov vyskytujúcich sa v dotknutom území a skutočnosť, že krajinný priestor prepojený s najbližším okolím nepredstavuje územie, v ktorom by navrhovaná činnosť bola vylúčená alebo územie so synergickým efektom nepriaznivých faktorov možno konštatovať, že územie je vhodné pre navrhovanú funkciu.

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických vplyvov

Etapa výstavby

Proces stavebných prác predstavuje špecifiká činností oproti etape prevádzky s viac rušivými faktormi pre okolie dotknutého územia. Obdobie pôsobenia nepriaznivých faktorov sa viaže na predpokladaný čas výstavby rozšírenia farmy v existujúcom hospodárskom areáli, pričom z hľadiska intenzity pôsobenia rušivých faktorov je významná prvá etapa stavebných prác (terénne úpravy, odvoz zeminy a stavebného odpadu, dovoz stavebného materiálu). Činnosti súvisiace so stavebnými prácami budú produkovať predovšetkým hluk, prašnosť a emisie z dopravy a strojných zariadení. Negatívne vplyvy počas stavebných prác budú krátkodobé a možno ich minimalizovať použitím vhodnej technológie a stavebných postupov, čo bude zohľadnené v rámci prípravy vlastného projektu stavebných prác a ich organizácie. Počas výkopových a betonárskych prác bude stavenisko obsluhované z prístupovej obslužnej komunikácie vedenej z účelovej komunikácie v hospodárskom areáli. Stavebný dvor bude umiestnený na pozemkoch investora na záujmovej lokalite. Vzhľadom na umiestnenie haly v území určenom pre poľnohospodársky rozvoj a chov hydiny sa negatívne vplyvy počas výstavby nedotknú obyvateľov žijúcich v rodinných domoch v blízkosti hospodárskeho dvora Mazan. Rozšírenie farmy je navrhované v severnej časti hospodárskeho areálu, ktorá susedí z intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou. Hlavné sídelné územie obce Mošovce je situované vo vzdialenosti cca 1,7 km smerom na juhozápad od záujmovej

lokality. Najbližšie obydlia sa nachádzajú juhovýchodne od územia vo vzdialenosti cca 150 m. Priaznivým sociálno-ekonomickým faktorom etapy výstavby je vytvorenie pracovných príležitostí na obdobie výstavby haly na chov hydiny.

Etapu prevádzky

Rozšírenie prevádzky chovu hydiny v hospodárskom dvore Mazan prispeje k zvýšeniu produkcie živočíšnej výroby a rozšíri ponuku pracovných príležitostí v obci Mošovce. Prínosom realizácie navrhovanej činnosti bude tiež zvýšenie technickej úrovne zariadenia na intenzívnu živočíšnu výrobu.

Navrhované rozšírenie hospodárskeho areálu svojím určením a polohou i funkčnou náplňou spĺňa požiadavky záväznej časti platnej územnoplánovacej dokumentácie, ktorá územie predurčuje pre funkčné využitie: poľnohospodárska výroba.

Príslušné priestory, na ktorých je uvažovaná výstavba, poskytujú primerané priestorové podmienky pre výstavbu haly v hospodárskom areáli. Územie umiestnenia je dopravne dobre dosiahnuteľná z existujúcej komunikácie. Jednotlivé objekty budú napojené na novo vybudované spevnené plochy s napojením na príjazdovú komunikáciu.

Nepriaznivými faktormi, ktoré činnosť do územia prináša je zriadenie veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia a potencionálne šírenie pachových látok do okolia prevádzky. Vzhľadom na dobu ustajnenia zvierat, technológiu chovu a vzdialenosť od obytnej zóny obce prevádzka zariadenia na chov hydiny nebude významným zdrojom emisií do ovzdušia a nebude významne negatívne ovplyvňovať obyvateľov obce Mošovce.

Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na kvalitu životného prostredia v záujmovom území dosahom na blízke okolie je potrebné posúdiť pre etapu výstavby chovnej haly a etapu prevádzkovania.

Priame vplyvy

Abiotický komplex krajiny

Ovplyvnenie kvality ovzdušia (etapa výstavby), dlhodobý (etapa prevádzkovania).

Biotický komplex krajiny

Vplyvy sa nepredpokladajú.

Socioekonomický komplex krajiny

Ovplyvnenie verejnosti (etapa výstavby).

Ovplyvnenie dopravy (etapa výstavby, etapa prevádzkovania).

Ovplyvnenie poľnohospodárskej prvovýroby (etapa prevádzkovania).

Predpokladané vplyvy predstavujú vplyvy pozitívne aj negatívne. Z hľadiska kvantifikácie a intenzity pôsobenia nepredstavujú negatívne vplyvy významnú úroveň vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia alebo obyvateľstvo. Negatívne vplyvy je možné minimalizovať vhodnými opatreniami.

Nepriame vplyvy

Rozšírenie chovu hydiny vzhľadom na existujúcu technickú infraštruktúru hospodárskeho dvora Mazan nevyvolá nepriame vplyvy na životné prostredie.

Vplyvy na abiotický komplex krajiny

2.1. Horninové prostredie, pôda a geomorfologické pomery

Pri realizácii navrhovanej činnosti sa nepredpokladá negatívne ovplyvnenie horninového prostredia a geomorfologických pomerov. Vlastná príprava územia začne zemnými prácami potrebnými pre zakladanie objektu haly na chov hydiny, spevnených plôch a komunikácie. Následne po prevedení stavebných prác sa vykoná montáž technológie. Znečistenie pôdy v priebehu stavebných prác je málo pravdepodobné a môže byť spôsobené len havarijným únikom ropných látok z dopravných a stavebných mechanizmov. V pláne výstavby musí byť stanovený spôsob riešenia týchto situácií tak, aby nedošlo k znečisteniu pôdy ani horninového prostredia.

Etapa prevádzky

Po vybudovaní zariadenia na chov hydiny nebude dochádzať k žiadnym vplyvom na pôdu alebo horninové prostredie. Odvedenie všetkých vôd z objektu a odvedenie vôd z povrchového odtoku okolitých priestorov je riešený technicky tak, že nedôjde ku kontaminácii pôdy cudzorodými látkami ani k ich prieniku do povrchových a podzemných vôd.

2.2. Ovzdušie

Etapa výstavby

Rozšírenie farmy bude dočasne zhoršovať kvalitu životného prostredia v najbližšom okolí staveniska a to z dôvodu realizácie zemných prác pri zakladaní nových stavebných objektov. Výkopové a stavebné práce budú sprevádzané produkciou emisií zo spaľovacích motorov stavebnej mechanizácie a prašnosťou. Stavenisko sa prechodne stane plošným zdrojom najmä tuhých znečisťujúcich látok. Nepriaznivé činitele budú časovo obmedzené na obdobie výstavby, priestorovo budú obmedzené na najbližšie okolie staveniska. Opatrenia, ktoré zabránia poškodzovaniu životného prostredia a opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov v etape výstavby budú zapracované do projektovej dokumentácie stavby. Počas výstavby sa nepredpokladá také zvýšenie tuhých znečisťujúcich látok a emisií vplyvom dopravy a stavebných prác, ktoré by mohli mať významný nepriaznivý vplyv na obyvateľstvo a životné prostredie dotknutého územia a to i vzhľadom na umiestnenie staveniska a vzdialenosť najbližších obytných domov.

Etapa prevádzky

Navrhované rozšírenie chovu hydiny je podľa právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia (zákon č. 137/2010 Z.z. o ovzduší, vyhláška MŽPSR č.410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší) kategorizovaná ako veľký zdroj znečisťovania ovzdušia v kategórii :

- 6. Ostatný priemysel a zariadenia

6.12.1 chov HZ s projektovaným počtom chov. miest hydiny väčším ako 40 000 ks

Prevádzka chovných zariadení zvýši znečistenie ovzdušia malou mierou a to vzhľadom na dobu ustajnenia zvierat, technológiu chovu a vzdialenosť od obytnej zóny obce.

Emisie znečisťujúcich látok produkované do ovzdušia, ktoré budú vznikať sú pachové látky a emisie z automobilovej dopravy motorových vozidiel.

Emisie všetkých znečisťujúcich látok sú relatívne malé a ich celkovým vnímateľným výsledkom môže byť slabý zápach a to len v najbližšom okolí kravína. Za účelom

minimalizovania vplyvu pachových látok budú vykonané technicky dostupné opatrenia na obmedzenie emisií ako sú :

- Zabezpečiť dostatočné množstvo slamy na podstielku na hodnotu 0,12 kg/1ks /turnus.
- Pre kŕmenie hydiny využívať fázový výkrm (3 druhy kŕmnej zmesi) podľa veku hydiny.
- Používať kŕmne zmesi s nízkym obsahom bielkovín, obohatené o aminokyseliny, aby sa znížilo vylučovanie dusíka a následne amoniaku.
- Používať kŕmne zmesi obohatené o ľahko dostupný fosfor na lepšie využitie živín z krmiva.
- Viest' presnú evidenciu množstva spotrebovaného krmiva a množstva a typu používaných veterinárnych liečiv a vitamínov.
- Na napájanie využívať kvapkové napájačky.
- Na vetranie hál používať vzduchotechniku s automatickým vypnutím pri prehriatí a zapnutím pri podchladení.
- Pravidelne po každom turnuse čistiť odsávacie ventilátory od usadenín.
- Odstraňovať bezodkladne nebezpečné stavy ohrozujúce kvalitu ovzdušia a robiť potrebné opatrenia na predchádzanie haváriám podľa Súboru TPP a TOO.
- Aplikácia organických hnojív do pôdy
Dávku a čas hnojenia je potrebné zosúladiť s požiadavkami porastu na dusík. Použiť vhodnú aplikačnú techniku na zabránenie vyplavovaniu živín a šíreniu zápachu. Pred aplikáciou zabezpečiť vhodné riedenie tekutých organických hnojív alebo mechanickú separáciu tekutej zložky organických hnojív.

Pri dodržiavaní technologických postupov nebudú produkované emisie v množstve, ktoré by mohlo obťažovať obyvateľstvo miestnej časti obce Mazan.

2.3.Podzemná a povrchová voda

Etapu výstavby

Podľa dostupných informácií o geologickej stavbe územia a hydrogeologických pomeroch hladina podzemnej vody na záujmovej lokalite sa nachádza v úrovni 3 – 5 m pod povrchom terénu. Záujmovou lokalitou navrhovanej činnosti nepreteká žiadny vodný tok. Najbližší vodný tok Čierna voda je vzdialený cca 1 km od záujmovej lokality.

Pri výstavbe stavebných objektov sa nepredpokladá, že dôjde k dosiahnutiu úrovne výskytu podzemných vôd. Pri bežnom spôsobe vykonávania stavebných prác by nemalo dôjsť k nepriaznivému vplyvu na kvalitu podzemných vôd.

Z hľadiska ohrozenia kvality podzemných a povrchových vôd v období stavebných prác pripadajú do úvahy nasledovné zdroje kontaminácie:

- úniky látok zo skladov a techniky počas výstavby,
- mimoriadne havarijné úniky škodlivých látok zo stavebných mechanizmov pri výstavbe.

Etapu prevádzky

Prevádzka zariadení na chov hydiny nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd. Pre potreby zachytávania odpadových vôd z oplachov hál, splaškovej odpadovej vody budú slúžiť existujúce alebo navrhované akumulčné nádrže s dostatočnými kapacitami.

Použitá podstielka bude dočasne skladovaná vo vodohospodársky zabezpečenom hnojisku spoločnosti Spoločný hydinársky podnik a.s. Turčianske Teplice a Agroregión Rajec a.s. na zmluvnom základe.

Voda s povrchového odtoku bude odvádzaná do vsakovacieho zariadenia.

Samotné prevádzkovanie kravína nepredstavuje významnejšie nebezpečenstvo pre kvalitu povrchových a podzemných vôd za predpokladu, že budú dodržiavané prevádzkové poriadky jednotlivých technologických zariadení.

Vplyvy na biotický komplex krajiny

3.1.Vplyv na genofond a biodiverzitu

Záujmová lokalita sa nachádza 1,7 km od sídelnej časti obce v miestnej časti Mazan. Hospodárenie v širšom záujmovom území spôsobilo významnú zmenu biotopov a súčasne aj živočíšnych spoločenstiev. Z ekologického hľadiska na lokalite a blízkom okolí prevládajú druhy synantropné, viazané na urbánne prostredie, prípadne druhy rozptýlenej krovitej a stromovej vegetácie so širokou ekologickou valenciou. Historický vznik umelého ekosystému-sídelnej jednotky malo rozhodujúci vplyv na zníženie hodnoty zoocenóz, ako z hľadiska kvantitatívneho tak aj kvalitatívneho. Výsledkom dlhotrvajúcej antropickej deteriorizácie sú chudobné živočíšne spoločenstvá, so zastúpením druhov bez významnejšieho sosiekologického statusu.

Rozšírenie chovu hydiny sa vzťahuje na areál hospodárskeho dvora, ktorý je z veľkej časti zastavaný. Voľné plochy a plochy v okolí areálu s vegetačným krytom sú charakteristické výskytom ruderalnej a segetálnej vegetácie.

Na lokalite navrhovanej pre realizáciu rozšírenia chovu hydiny sa vyskytujú dreviny (krovitý porast bazy, jarabina vtáčia, javor), na ktorých výrub sa v zmysle § 47 ods.4 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení, vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

Nepriame vplyvy na živočíšstvo vyskytujúce sa v území možno definovať predovšetkým ako rušenie hlukom, ktorý sa bude prejavovať v čase výstavby. Vzhľadom k tomu, že v priestore dotknutom rušivými vplyvmi sa vyskytujú druhy synantropné viazané na urbanizované prostredie sídiel a poľnohospodársku krajinu, dočasné pôsobenie rušivých vplyvom nebude mať za následok trvalý ústup vyskytujúcich sa druhov. Prevádzkovanie zariadení na chov hydiny možno považovať vo vzťahu k potenciálnemu ovplyvneniu populácií živočíchov na širšie územie za málo významné.

Vplyvy na socioekonomický komplex krajiny

4.1.Krajinná štruktúra a vzhľad krajiny

V sekundárnej krajinnej štruktúre dotknutého územia rozšírením chovu hydiny dôjde k minimálnym zmenám z dôvodu využitia existujúci zastavaných plôch a plôch priamo susediacich s existujúcim zariadením na chov hydiny. Kvalitatívne sa zmení existujúca zástavba dotknutej lokality hospodárskeho dvora Mazan, čím nedôjde k zmene zastavanosti územia a k čiastočnej zmene funkčnej náplne zóny poľnohospodárskej prvovýroby. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k obnoveniu funkčného využitia územia výrobnéj zóny.

Z hľadiska lokálnych aspektov scenérie krajiny je možné očakávať nevýznamnú zmenu oproti súčasnému stavu, keď do poľnohospodárskeho areálu budú začlenené kvalitatívne nové stavebné objekty. Priestorové limity objektov v záujmovom území stanovuje povoluujúci orgán a pri ich dodržaní nie je predpoklad vzniku negatívnych vplyvov na vzhľad krajiny.

4.2. Funkčné využitie územia

Z hľadiska funkčného využitia lokality navrhovanej na rozšírenie zariadenia na intenzívny chov hydiny sa jedná o súlad navrhovanej činnosti s urbanistickými zámermi obce Mošovce, bez významného negatívneho zásahu do priestorového členenia poľnohospodárskej krajiny vidieckeho typu (využitie existujúceho areálu hospodárskeho dvora Mazan). Hlavná sídelná jednotka obce nebude navrhovanou činnosťou ovplyvnená.

4.3. Obyvateľstvo

Etapu výstavby

Rozšírenie chovu hydiny v hospodárskom dvore Mazan je navrhované v severnej časti územia obce vo vzdialenosti cca 1,7 km od hlavnej sídelnej zóny obce v smere na SV. Najbližšie obydlia sa nachádzajú východne od územia navrhovaného k rozšíreniu farmy vo vzdialenosti cca 150 m.

Obdobie výstavby haly na chov hydiny prinesie pre túto časť obce len okrajovo krátkodobé nepriaznivé faktory (etapa výstavby) v oblastiach :

- kvalita životného prostredia (prašnosť, hlučnosť, exhaláty zo stavebných mechanizmov).

Pôsobenie krátkodobých priaznivých faktory v oblastiach :

- sociálno-ekonomická (dočasné/sezónne pracovné príležitosti).

Nepriaznivé faktory sa len v malej miere prejavujú na ovplyvňovaní pohody obyvateľstva z dôvodu, že lokalita sa nachádza mimo obytnej zóny obce.

Etapu prevádzkovania

Znečisťujúce látky pochádzajúce z priemyslu, poľnohospodárstva a ďalších zdrojov sú pre ľudský organizmus cudzorodé a v závislosti od ich charakteru a kvantity ohrozujú resp. narušujú zdravie človeka. Na zhoršené zdravie obyvateľov a ich zvýšenú úmrtnosť v niektorých regiónoch jednoznačne vplýva znečistené alebo poškodené životné prostredie, kombinované so životným štýlom, úrovňou zdravotníckej starostlivosti i fyzickou (genetickou) dispozíciou. Environmentálny aspekt však na viacerých lokalitách výrazne dominuje a prostredníctvom škodlivých látok má karcinogénne, teratogénne a ďalšie nepriaznivé účinky na ľudské zdravie a vek. Exaktné výskumy napríklad štatisticky preukázali, že 60-90 % rakovinových ochorení je spôsobených stavom životného prostredia.

Podľa environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky (SAŽP 2010) je záujmová lokalita je zaradená do Fatranského regiónu 1. environmentálnej kvality (prostredia vysokej kvality).

Výstavba haly na chov hydiny je navrhovaná na okraji existujúceho areálu hospodárskeho dvora vo vzdialenosti cca 150 m od solitérne obývaných domov a cca 1,7 km od hlavnej sídelnej zóny obce Mošovce. Etapa stavebných prác a samotná prevádzka chovu hydiny nemajú charakter činností s produkciou významného množstva látok alebo faktorov, ktoré by mohli mať negatívny dopad na zdravotný stav obyvateľstva a významný vplyv na zložky životného prostredia dotknutého územia. Etapa prevádzkovania zariadení na chov hydiny pri dodržaní technologických postupov a „Zásad chovu hospodárskych zvierat v intraviláne a extraviláne obcí SR“ nepredstavuje produkciu emisií, ktoré by viedli k prekročeniu environmentálnych noriem kvality životného prostredia a zaťažili obyvateľov obce.

Zdravotné riziko

V poľnohospodárstve a pri výrobe živočíšnych potravín a krmív sú pracovníci vystavení rizikám:

- prenosu baktérií, húb, roztočov a vírusov zo zvierat, parazitov a kliešťov (riziku zoonóz);

- respiračných problémov spôsobených mikroorganizmami a roztočmi v organickom prachu zrnín, práškoveho mlieka, múky, korenia;
- špecifických alergických chorôb, ako sú farmárske pľúca.

Poľnohospodárski pracovníci sú vystavení riziku pôsobenia senzibilizátorov (látok, vyvolávajúcich alergickú reakciu).

Bežnými senzibilizátormi kože v poľnohospodárstve sú živočíšne proteíny z moču a lupín.

Pracovníci v poľnohospodárstve môžu byť vystavení respiračným senzibilizátorom:

- zvieracím epitelom a zvieraciemu moču;
- skladovým roztočom;
- plesniam.

Obmedzovanie rizík správnou chovateľskou praxou

V niektorých prípadoch je možné obmedziť riziká pre človeka, ak sa bude postupovať podľa zásad správnej chovateľskej praxe, ktoré pomáhajú chrániť zvieratá pred prenášaním alebo vylučovaním veľkého množstva choroboplodných organizmov. Medzi takéto postupy patria:

- zabezpečenie správnych noriem hygieny ustajnenia mladých zvierat;
- zabránenie znečisteniu pitnej vody pre zvieratá hnojovicou;
- udržiavanie zvierat, najmä mladých, podľa možnosti mimo stresu, obzvlášť dôležité na farmách, ktoré sú otvorené pre verejnosť;
- pravidelné veterinárne kontroly zdravotného stavu zvierat.

Niekedy je možné znížiť riziko nákazy zoonózou obmedzením choroby zvierat, napr. vakcináciou dobytka proti *Leptospire hardjo*. Je to pridaná výhoda, ktorá nielen chráni pracovníkov, ale prináša aj hospodársky prospech v zlepšenom zdraví zvierat.

Všetky hospodárske zvieratá prirodzene prenášajú rad chorôb, z ktorých niektoré sú prenositeľné aj na človeka. Tieto choroby sú známe ako zoonózy a pre pracovníkov, ktorí pracujú so zvieratami, môžu ohrozovať zdravie.

Choroby prenesené zo zvierat na človeka často postihnú návštevníkov fariem, najmä deti alebo starých ľudí, ktorí sú náchylnejší na infekciu. Medzi takéto choroby patria najmä ochorenia v dôsledku nákazy organizmami *Escherichia coli* O 157 (*E. coli* O157) a *Cryptosporidium parvum*.

Opatrenia, ktorými sa má minimalizovať riziko nákazy zoonózami, sú tie isté ako pri ostatných nebezpečných biologických činiteľoch:

- kontrola rizík na zdroji;
- obmedzovanie rizík správnou chovateľskou praxou;
- obmedzovanie rizika pracovnými postupmi;
- osobné ochranné prostriedky;
- osobná hygiena.

4.4.Sociálna infraštruktúra a služby

Rozšírenie chovu hydiny v hospodárskom dvore Mazan neovplyvní sociálnu infraštruktúru a služby obce Mošovce.

4.5.Infraštruktúra

Technické zabezpečenie zásahov do infraštruktúry v území si vyžiada krátkodobé obmedzenie poskytovania niektorých služieb. Negatívne ovplyvnenie kvality životného prostredia sa vzhľadom na predpokladaný rozsah zásahov neočakáva.

4.6. Doprava

Dopravne je areál hospodárskeho dvora priamo napojený dvoma účelovými komunikáciami na verejnú cestnú sieť. V smere JV sa účelová prístupová komunikácia napája na štátnu cestu III. triedy č. 01849 a následne na štátnu cestu č. I/65. V smere SZ sa účelová prístupová komunikácia napája na štátnu cestu č. I/65. Intenzita dopravy v čase výstavby bude mať za následok minimálne zvýšenie zaťaženia prístupovej komunikácie k stavenisku. Negatívne ovplyvnenie dopravnej situácie sa významne neprejaví nakoľko rozsah pripravovanej výstavby si nevyžaduje rozsiahlu prepravu materiálov. Z hľadiska širších územných vzťahov nedôjde prevádzkovaním zariadení na chov hydiny k významnému zvýšeniu dopravnej záťaže v regióne. Predpokladaná obslužná doprava pre prevádzku na chov hydiny predstavuje frekvenciu cca 138 prejazdov za rok (7 chovných turnusov za rok s odvozom použitej podstielky). Dopravná trasa pre odvoz použitej podstielky v celkovej dĺžke 10 km vedie z farmy Mazan účelovou komunikáciou, ktorá vedie v poľnohospodárskej krajine mimo sídla obcí na križovatku s cestou I/65, odkiaľ vedie v smere na Turčianské Teplice a v miestnej časti Diviaky prechádza na cestu II. triedy 06538, z ktorej po cca 800 m prechádza na účelovú prístupovú komunikáciu k faremnému hnojisku spoločnosti Spoločný hydinársky podnik a.s.. Dopravná trasa na hnojisko prevádzkovateľa Agroregión Rajec a.s. vedie z cesty I/65 na cestu III. triedy 06545, ďalej na cestu II/519 a cestu I/64 s odbočením v obci R. Lesná na cestu III/51817 v celkovej dĺžke cca 60 km. Vo vzťahu k súčasným intenzitám dopravy na príslušnej cestnej sieti z hľadiska životného prostredia a verejného zdravia je táto intenzita dopravy málo významná, pretože nemôže podstatným spôsobom ovplyvniť súčasnú situáciu v kvalite ovzdušia a akustickú situáciu pozdĺž cestnej siete.

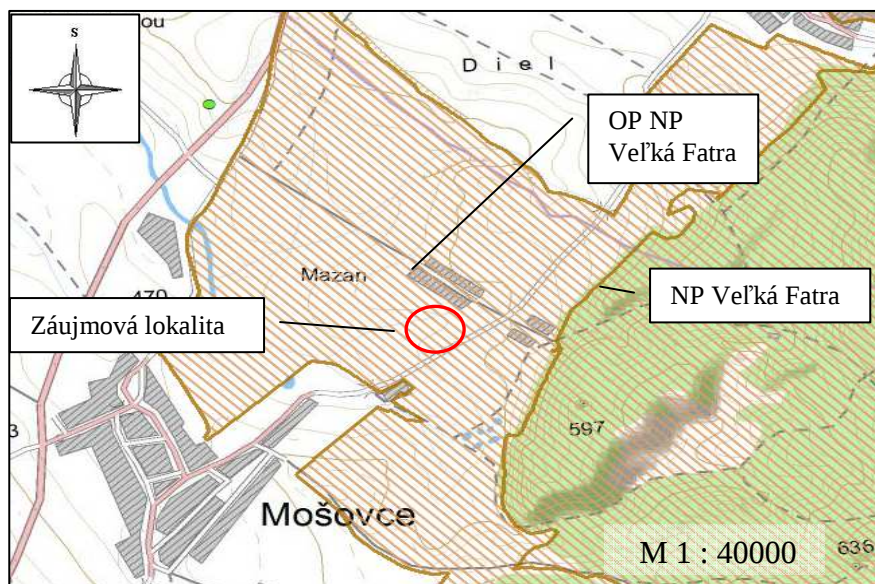
4.7. Chránené územia a ekologicky významné segmenty krajiny

Územná ochrana prírody a krajiny

Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení sa záujmová lokalita nachádza v druhom stupni ochrany, ktorý sa uplatňuje na území ochranného pásma Národného parku Veľká Fatra.

Vo vzdialenosti cca 0,6 km SV od záujmovej lokality sa nachádza hranica CHKO Veľká Fatra. Pre jedinečné prírodné krásy a zachovalosť územia bola Veľká Fatra vyhlásená v roku 1973 za chránenú krajinnú oblasť a v r. 2002 bol Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 140 z 27. marca 2002 s účinnosťou od 1. apríla 2002 zriadený najmladší národný park s rozlohou 40 371 ha a výmerou ochranného pásma 26 132 ha.

Obr. č. 1 Situovanie navrhovanej činnosti vo vzťahu k chráneným územiám

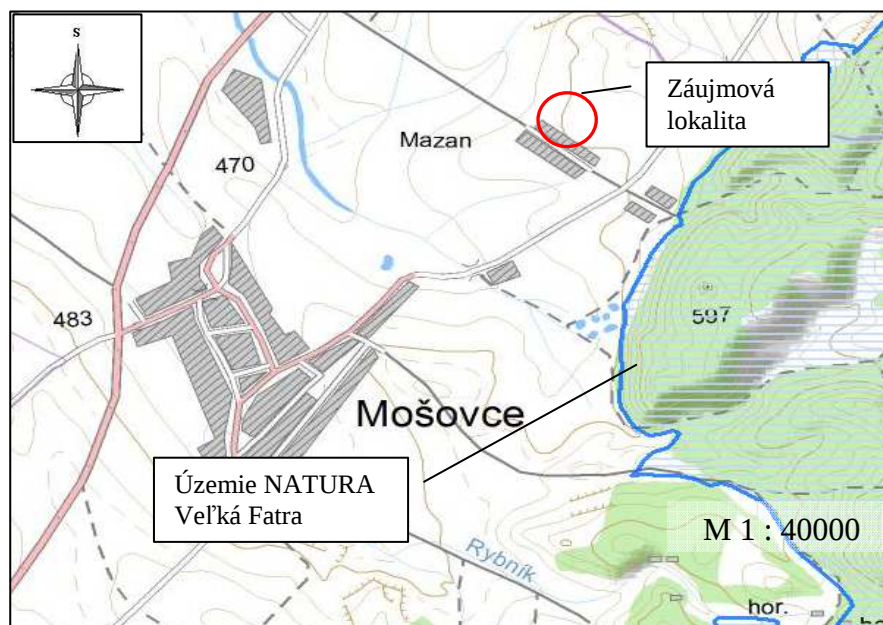
Hospodársky dvor Mazan obklopuje Chránený areál Mošovské aleje, ktorému sa poskytuje tretí stupeň ochrany. Predmetom ochrany sú stromové aleje popri hlavných a poľných cestách v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine. CHÚ bolo vyhlásené Uznesením Školskej a kultúrnej komisie Okresného národného výboru v Martine č. 6/69 z 13.2. 1969. Plocha územia dosahuje 2 729 200 m² a nachádza sa v katastrálnom území obce Mošovce. Územie sa vzťahuje na dreviny a ich plošný korund na zeminy.

Vo vzdialenosti cca 6 km od záujmovej lokality je situovaná NPR Veľká Skalná. Národná prírodná rezervácia bola vyhlásená v r. 1988, nachádza sa na ploche 6 452 300 m², v 5. stupni ochrany. Predmetom ochrany sú zachovalé lesné spoločenstvá montánneho až subalpinského vegetačného stupňa s bohatstvom rastlinných druhov, fragmentálnym výskytom suchomilných a teplomilných rastlinných druhov a ukážkami typických krasových foriem s výskytom prirodzených biotopov vzácnych živočíchov.

Chránené územia NATURA 2000 je sústava chránených území, ktorá má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

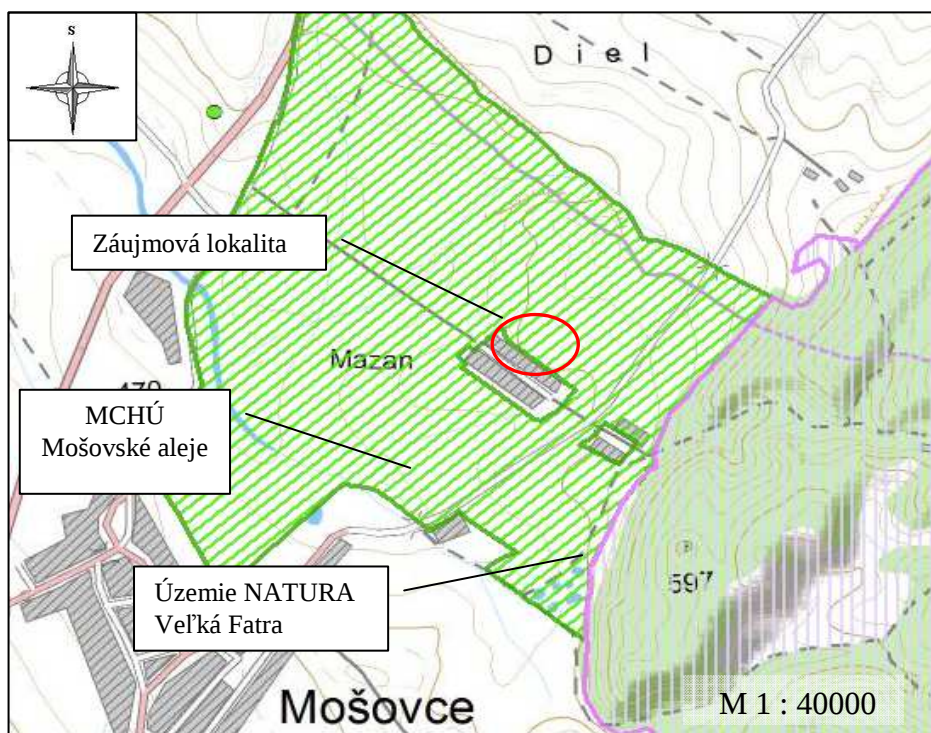
Podľa výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam navrhovaných území európskeho významu, (aktualizovaný výnosom MŽP SR č.1/2012 z 3.10.2012) sa vo vzdialenosti cca 0,6 km SV od záujmovej lokality nachádza územie európskeho významu – SKUEV0238 Veľká Fatra.

Obr. č. 2 Situovanie navrhovanej činnosti vo vzťahu k územiám NATURA

V širšom území vo vzdialenosti cca 0,6 km SV od záujmovej lokality vedie hranica chráneného vtáčieho územia CHVÚ Veľká Fatra, číselný kód SKCHUV033, ktoré v tomto krajinnom priestore prekrýva hranicu NP Veľká Fatra.

Obr. č. 3 Situovanie navrhovanej činnosti vo vzťahu k územiám NATURA

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) okresu Turčianske Teplice

Výber geosystémov do biocentier vyplýva z reprezentatívnych potenciálnych a reálnych geosystémov, významných ekologických segmentov, genofondovo významných plôch. Biocentrá nadväzujú na základnú kosť ekologické stability územia tvorenej chránenými úzmiami, ochrannými pásmami vodných zdrojov, biotopmi a ekologicky významnými plochami navrhovanými na legislatívnu ochranu.

V širšom krajinnom priestore sa podľa RÚSES okresu Turčianske Teplice (SAŽP 2013), nachádzajú nasledovné prvky systému ekologickej stability :

Biokoridory

Podhorím Veľkej Fatry prechádza regionálny biokoridor typu ekoton les/bezlesie - nezasahuje ani nesusedí so záujmovou lokalitou.

Regionálneho biokoridoru kláštor pod Znievom – Mošovce - nezasahuje ani nesusedí so záujmovou lokalitou.

Biocentrá

Provinciálne biocentrum Bralná Fatra - nezasahuje ani nesusedí so záujmovou lokalitou.

Prvky regionálneho významu

Genofondové lokality

GL Mošovský park, GL Slatinisko pri kuracom víšku, Kurací víšok – Vlčanová, GL Mošovská Bukovina, GL Plešiny, GL Jakubková, GL Zátkové, GL Suché vrchy, GL Plochy, GL Široká, GL Stredný tok Teplice, GL Holý kopec, GL Mraznica – Krásny kopec, GL Sedlo - Žiarc, GL Čiapka, VJV stráň, GL Za hájom, GL Smrekov, GL Tlstá.

Uvedené genofondové lokality nezasahujú ani nesusedia so záujmovou lokalitou.

Ochrana drevín

Na lokalite, kde je plánovaná výstavba stavebných objektov na chov hydiny sa vyskytuje krovitá drevinná vegetácia (baza čierna o výmere cca 150 m²) 1 ks jarabina vtáčia, 1 ks javor s obvodom kmeňa do 40 cm.

Inventarizácia drevín rastúcich mimo lesa (stromová a krovitá drevinná vegetácia) v území umiestnenia stavebných objektov v stupni PD pre stavebné povolenie určí presné množstvo a druhové zastúpenie drevín, ktoré bude potrebné pred výstavbou vyrúbať. Vyčíslená spoločenská hodnota drevín bude podkladom na určenie kompenzácií za výrub drevín rastúcich mimo lesa.

Náhradná výsadba bude vykonaná v rozsahu vyčíslenia spoločenskej hodnoty odstránených drevín prioritne v blízkosti hospodárskeho dvora a na lokalitách podľa požiadaviek samosprávy obce a orgánu ochrany prírody.

Chránené stromy

Na záujmovej lokalite ani v blízkom okolí sa nenachádza chránený strom podľa § 49 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. Najbližší chránený strom sa nachádza v katastri obce Slovenské Pravno.

Záujmová lokalita navrhovaného rozšírenia chovu hydiny nie je v kolízii s prvkami ÚSES. Priamo na lokalite sa nenachádzajú žiadne genofondovo významné lokality, ani ekologicky významné segmenty.

4.8 Rekreačia a cestovný ruch

Rozšírením chovu hydiny v miestnej časti Mazan nebude dotknutý rekreačný potenciál obce Mošovce.

4.9 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Rozšírenie chovu hydiny je navrhované na lokalite, ktorá sa nachádza na poľnohospodárskom pôdnom fonde a výstavba si vyžiada trvalý záber poľnohospodárskeho pozemku p. č. C KN 1262/1, ktorý je situovaný mimo hranice zastavaného územia obce. Požiadavky na trvalý záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu predstavuje cca 1,5 ha.

V oblasti poľnohospodárstva predstavuje realizácia navrhovanej činnosti negatívny vplyv, v podobe úbytku využívanej poľnohospodárskej pôdy pre rastlinnú výrobu. Trvalý záber poľnohospodárskej pôdy dlhodobo zníži produkciu poľnohospodárskych plodín o výmeru potrebnú k realizácii investičného zámeru „Farma pre chov hydiny“.

Kompenzácie za záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu určí príslušný orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy.

4.10.Priemysel

Vzhľadom na charakter navrhovanej zmeny činnosti sa vplyvy na priemysel nepredpokladajú.

V. Všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie

Účel

Účelom navrhovanej činnosti je rozšírenie chovu hydiny – brojlerov, výstavbou a prevádzkou novej haly v existujúcom hospodárskom dvore Mazan v obci Mošovce.

Umiestnenie navrhovanej činnosti

Lokalizácia záujmového územia podľa územno-správneho členenia Slovenskej republiky :
Žilinský kraj, okres Turčianske Teplice, obec Mošovce
Kat. územie : Mošovce

Situovanie záujmového územia podľa Katastra nehnuteľností Slovenskej republiky :
Katastrálne územie : Mošovce

Existujúce parkovisko parcelné čísla pozemkov KN (register C) :
1270/5,1270/6,1270/22,1270/37, 1270/38,1270/39,1270/50

Navrhované rozšírenie parkoviska parcelné čísla pozemkov KN (register C) : 1262/1
Druh pozemku : Trvalé trávne porasty

Základné údaje o stavebno-technickom riešení navrhovanej zmeny

Novo navrhovaná hala s príslušnou technickou infraštruktúrou pre chov hydiny je plánovaná z dôvodu rozšírenia chovu hydiny – brojlerov v projektovanej kapacite 50 000 ks s potrebným technickým zázemím.

Zmena činnosti "Farma na chov hydiny Mošovce – „Mazan“ predstavuje tieto zmeny :
Navrhované kapacity stavby:

- Zastavaná plocha haly SO 01: 2412,47 m²
- Zastavaná plocha komunikácie SO 03: 4430, 5m²
- Projektovaný počet miest hydiny : 50 000 ks

Súčasný stav

Prevádzka na chov hydiny spoločnosti FARMAVET s.r.o. je situovaná v hospodárskom dvore Mazan a slúži na chov brojlerov s kapacitou 28 000 ks brojlerov.

Výkrm prebieha v hale o pôdorysných rozmeroch 113,5 m x 18,0 m. Jedná sa o jednopodlažnú stavbu. Budova je založená na základových pásoch z monolitického železobetónu. Nosnú konštrukciu tvoria montované oceľové stĺpy. Stropná konštrukcia je montovaná z oceľových stropných nosníkov. Strecha je sedlová s azbestocementovou krytinou. Chovný cyklus brojlerov je 36- 42 dní. Za rok sa uskutoční max. 7 turnusov. Medzi turnusmi sú 7 – 14 dňové prestávky.

Navrhované riešenie

Rozšírenie prevádzky chovu hydiny v hospodárskom dvore Mazan prispeje k zvýšeniu produkcie živočíšnej výroby a rozšíri ponuku pracovných príležitostí v obci Mošovce. Prínosom realizácie navrhovanej činnosti bude tiež zvýšenie technickej úrovne zariadenia na intenzívnu živočíšnu výrobu.

Navrhované rozšírenie hospodárskeho areálu svojím určením a polohou i funkčnou náplňou spĺňa požiadavky záväznej časti platnej územnoplánovacej dokumentácie, ktorá územie predurčuje pre funkčné využitie: poľnohospodárska výroba.

Príslušné priestory, na ktorých je uvažovaná výstavba, poskytujú primerané priestorové podmienky pre výstavbu haly v hospodárskom areáli. Územie umiestnenia je dopravne dobre

dosiahnuteľná z existujúcej komunikácie. Jednotlivé objekty budú napojené na novo vybudované spevnené plochy s napojením na príjazdovú komunikáciu.

Prevádzka zariadení na chov hydiny nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd. Pre potreby zachytávania odpadových vôd z oplachov hál, splaškovej odpadovej vody budú slúžiť existujúce alebo navrhované akumulčné nádrže s dostatočnými kapacitami.

Použitá podstielka bude po vyskladnení hydiny odvážaná nákladnými vozidlami na faremné hnojisko spoločnosti Spoločný hydinársky podnik a.s., ktoré je situované v okrajovej časti mesta Turčianske Teplice, Diviaky a spoločnosti Agroregión Rajec a.s., ktorá prevádzkuje hnojisko v katastrálnom území obce Rajecká Lesná. Po vyzretí bude použitá na hnojenie poľnohospodárskych pozemkov spoločnosti Spoločný hydinársky podnik a.s. a spoločnosti Agroregión a.s., Rajec na zmluvnom základe podľa jednotlivých hnojných plánov.

Voda s povrchového odtoku bude odvádzaná do vsakovacieho zariadenia.

Samotné prevádzkovanie kravína nepredstavuje významnejšie nebezpečenstvo pre kvalitu životného prostredia za predpokladu, že budú dodržiavané prevádzkové poriadky jednotlivých technologických zariadení.

Kvalita životného prostredia

Analýzou kvality jednotlivých zložiek životného prostredia v širšom záujmovom území a následnou komparáciou výsledkov s environmentálnou regionalizáciou územia Slovenska (SAŽP 2010) bolo zistené, že záujmové územie je súčasťou Fatranského regiónu 1. environmentálnej kvality.

Výhody zmeny navrhovanej činnosti :

- Umiestnenie navrhovanej činnosti je do existujúceho výrobného areálu hospodárskeho dvora Mazan.
- Vyhovujúca technická infraštruktúra.
- Optimálne situovanie navrhovanej prevádzky z hľadiska priestorovo-dopravných požiadaviek.
- Vtáčie územia sa na lokalite alebo blízkom okolí nevyskytujú (ŠOP SR B. Bystrica, 2012).
- Navrhovaná činnosť nezasahuje do území, ktoré sú zahrnuté do národného zoznamu území európskeho významu NATURA 2000 (vrátane navrhovaného doplnenia tohto zoznamu 08.2011), schváleného vládou SR uznesením č. 239 zo dňa 17. marca 2004.
- Ochrana vôd bude zabezpečovaná viacerými technickými opatreniami (zabezpečené plochy, odvádzanie vôd z povrchového odtoku cez odlučovač ropných látok do vsaku).
- V záujmovom území sa nachádza všetka potrebná infraštruktúra k navrhovanej činnosti.
- Technické riešenie prevádzky a jej umiestnenie v krajine nevytvára predpoklad pre vznik významných negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Nevýhody zmeny navrhovanej činnosti :

Nepriaznivými faktormi, ktoré rozšírenie chovu hydiny do územia prináša je zriadenie veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia a potencionálne šírenie pachových látok do okolia prevádzky. Vzhľadom na dobu ustajnenia zvierat, technológiu chovu a vzdialenosť od obytnej zóny obce prevádzka zariadenia na chov hydiny nebude významným zdrojom emisií do ovzdušia a nebude významne negatívne ovplyvňovať obyvateľov obce Mošovce.

Záver

Na základe komplexného posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a obyvateľstvo dotknutého územia možno konštatovať, že navrhované využitie lokality v poľnohospodárskej výrobnnej zóne obce Mošovce pre rozšírenie chovu hydiny je v súlade s krajinnoekologickými limitmi a podmienkami legislatívy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva.

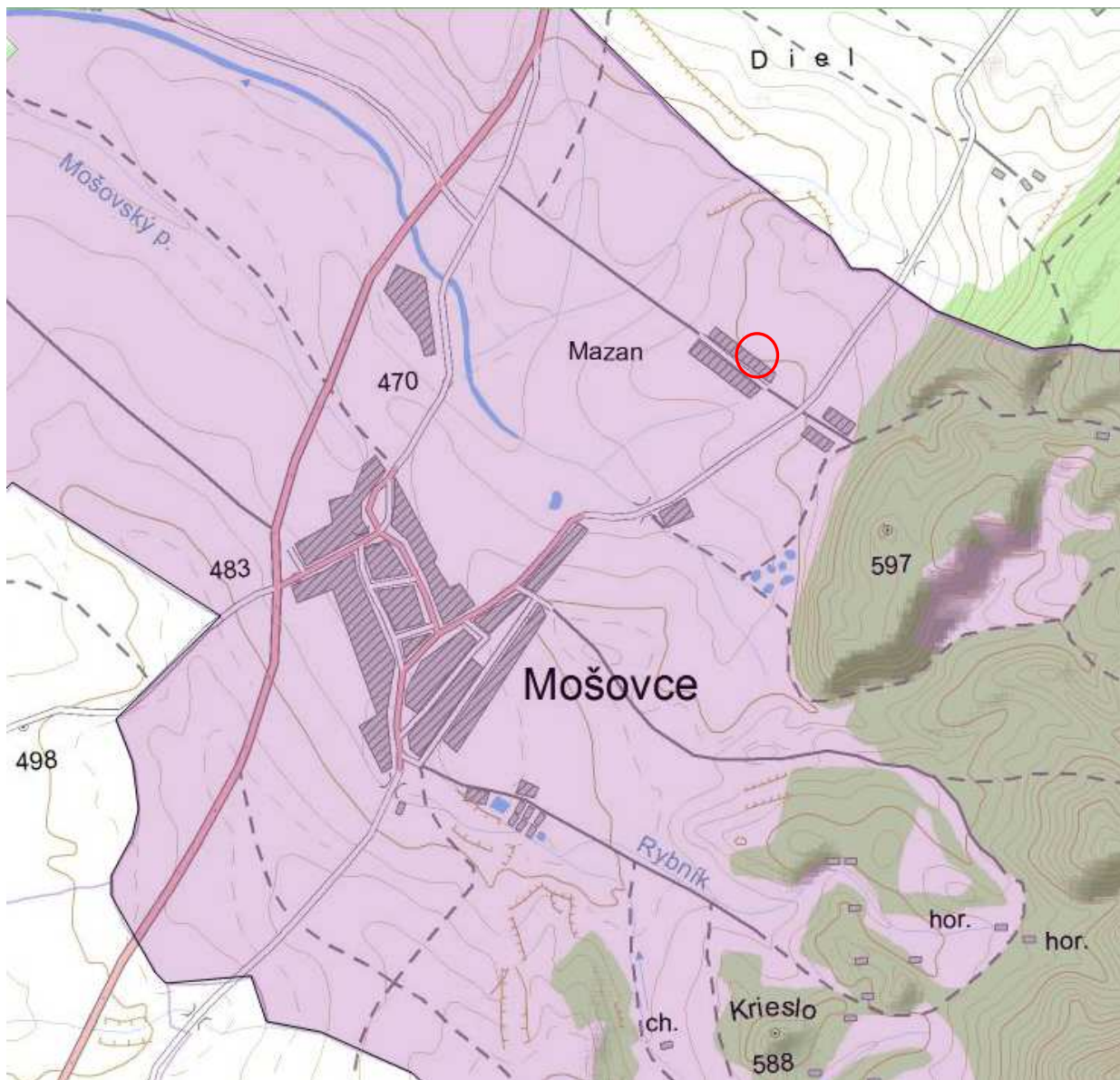
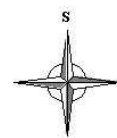
Investičným zámerom navrhovateľa je modernizácia farmy za účelom zvýšiť konkurencie schopnosť lepším využívaním výrobných faktorov a uplatňovaním nových technológií a inovácií.

Na základe vyhodnotenia navrhovaných zmien vykonávanej činnosti vo vzťahu ku kvalite životného prostredia v dotknutom území je možné konštatovať, že zmena činnosti významnou mierou nezvyšuje zaťaženie jednotlivých zložiek životného prostredia do takej miery, že by spôsobovala prekročenie noriem kvality životného prostredia.

VI. Prílohy**1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona**

Navrhovaná činnosť nebola predmetom odborného a verejného posudzovania podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

2. Mapa širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe.

Vysvetlivky M 1 : 40 000

- Katastrálne územie Mošovce
- Hranica katastrálneho územia
- Zaujmová lokalita

3. Výpis z katastra nehnuteľností

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky							
VÝPIS Z KATASTRA NEHNUTEĽNOSTÍ							
Okres: Turčianske Teplice				Vytvorené cez katastrálny portál			
Obec: MOŠOVCE				Dátum vyhotovenia: 01.06.2015			
Katastrálne územie: Mošovce				Čas vyhotovenia: 08:53:03			
PARCELA registra "C" evidovaná na katastrálnej mape							
<i>Parcelné číslo</i>	<i>Výmera v m2</i>	<i>Druh pozemku</i>	<i>Spôsob využ. p.</i>	<i>Umiest. pozemku</i>	<i>Právny vzťah</i>	<i>List mapy</i>	<i>Druh ch.n.</i>
1262/ 1	199875	Trvalé trávne porasty	7	2		33	107
<i>Legenda:</i>							
<i>Spôsob využívania pozemku:</i>							
7 - Pozemok lúky a pasienku trvalo porastený trávami alebo pozemok dočasne nevyužívaný pre trvalý trávny porast							
<i>Druh chránenej nehnuteľnosti:</i>							
107 - Ochranné pásmo chráneného územia							
<i>Umiestnenie pozemku:</i>							
2 - Pozemok je umiestnený mimo zastavaného územia obce							
List vlastníctva k danej nehnuteľnosti nezaložený							

4. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti

Predkladané oznámenie bolo vypracované na základe mapových, evidenčných, textových a grafických podkladov poskytnutých od navrhovateľa. Časť oznámenia popisujúca technické riešenie stavby bola prevzatá z aktualizovanej projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie od : projekčnej spoločnosti : S.O.K stavební, s.r.o., Strítež, Hrotovická - priemyslová zóna 162, 574 01 Třebíč 1.

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „Farma na chov hydiny Mošovce - Mazan“ bolo vypracované v rozsahu stanovenom zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

VII. Dátum spracovania

Žilina, 6/2015

VIII. Meno, priezvisko, adresa a podpis spracovateľa zámeru

ENGOM, s.r.o.,
 RNDr. Marián Gocál, konateľ spoločnosti
 Bytčická 89, 010 01 Žilina, tel. 041/5663399
 Ing. Dominika Mahútová
 Ing. Josef Netík

Podpis spracovateľa

RNDr. Marián Gocál

IX. Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa

MVDr. Eugen Ruttkay

1.Zoznam obrázkov

- Obr. č. 1 Situovanie navrhovanej činnosti vo vzťahu k chráneným územiám
Obr. č. 2 Situovanie navrhovanej činnosti vo vzťahu k územiám NATURA
Obr. č. 3 Situovanie navrhovanej činnosti vo vzťahu k územiám NATURA
Obr. č. 4 Mapa širších vzťahov , situačná mapa areálu
Obr. č. 5 Situácia M 1 : 5000
Obr. č. 6 Mazan - fotodokumentácia súčasného stavu záujmovej lokality

Použitá literatúra :

- BEDRNA, Z. et al. 1992. *Analýza a čiastkové syntézy zložiek krajiny štruktúry*. Bratislava: Slovenská technická knižnica
- DRDOŠ, J. 1999 : *Geoekológia a environmentalistika*, Prešovská Univerzita, Prešov, 1999
- FUTÁK, J. 1980. *Fytogeografické členenie Slovenska 1:1 000 000*. In: Mazúr, E. et al., 1980: *Atlas SSR*, Slovenský ústav geografie a kartografie SAV, Bratislava, 1980.
- Kolektív, 1984 : *Hydrogeologická rajonizácia Slovenska*, 2. vydanie, SHMÚ Bratislava
- Kolektív, 1999 : *Kvalita povrchových vôd na Slovensku 1997 –1998*, SHMÚ Bratislava
- Kolektív, 1994 : *Všeobecná príručka k zákonu NR SR č.127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie*, MŽP SR Bratislava, 1994
- Kolektív, 1998 : *ÚPN VÚC Žilinského kraja*, Žilina, 1998
- KORŇAN, J., DERKA, T., 1996. *Hodnotenie biotických zložiek územia EFJ – živočíšstvo*, In: *Ochrana prírody Žilinského regiónu a spolupráca na jeho trvalo udržateľnom rozvoji*, Vyd. Nadácia IUCN, Svetová únia ochrany prírody, Slovensko, Bratislava,
- KRIŠTÍN, A., KOCIAN, L., RÁC, P., 1995. *Červený (ekosozologický) zoznam vtákov (Aves) Slovenska* – In: Baláž, D., Marhold, K. & Urban, P. eds., *Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska*, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 150-153
- MAZÚR, E. et al., 1980: *Atlas SSR*, Slovenský ústav geografie a kartografie SAV, Bratislava, 1980.
- MICHALKO, J. et al. 1986. *Geobotanická mapa ČSSR, SSR*. Bratislava: Veda, 1986, s.7–147.
- MIKLÓS, L. – RUŽIČKA, M. 1979. *Základy ekologického hodnotenia územia*. Bratislava: SAV, 1982, s. 15-50.
- MIKLÓS, L. 1989. *Teoretické a metodologické základy ekologizácie hospodárenia v krajine SVŠT*. Banská Štiavnica: CBEV-SAV, 1989
- MIKLÓS, L. 1992. *Ekologizácia priestorovej organizácie, využitia a ochrany krajiny*. Bratislava: Slovenská technická knižnica, 1992
- MIKLÓS, L. et al., 2002 : *ATLAS KRAJINY SR*, MŽP SR, 2002
- Územný plán obce Mošovce, 2014
- RUŽIČKA, M. 1996. *Biotopy Slovenska*. Bratislava: Ústav krajiny ekológie SAV, 1996
- SABO, P. et al. 1996. *Aspekty implementácie národnej ekologickej siete Slovenska*. Bratislava: Nadácia IUCN, Svetová únia ochrany prírody, 1996
- Stav a pohyb obyvateľstva Slovenskej republiky*, Štatistický úrad SR, 2013
- STREDŇANSKÝ, J. – ŠIMONIDES, I. 1995. *Tvorba krajiny*. Nitra :VŠP v Nitre, 1995

Životné prostredie v Slovenskej republike (vybrané ukazovatele v rokoch 1997 – 2001)
ŠÚSR, 2002

Ďalšie zdroje použitých informácií

<http://www.shmu.sk>

<http://www.enviroportal.sk>

<http://www.sazp.sk>

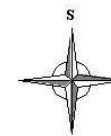
<http://www.sopsr.sk>

<http://www.environet.sk>

<http://www.beiss.sk>

<http://www.geology.sk>

2. Prehľadná situácia navrhovanej činnosti

Zaujmové územie na podklade ortofotosnímky M 1 : 5 000

Mazan - fotodokumentácia súčasného stavu záujmovej lokality

F. č.1 Pohľad z východu
Silá na krmenie pre existujúce
zariadenie na chov hydiny

F. č.2 Pohľad v interiéri
Existujúcej haly na chov
hydiny

F. č.3 Pohľad z juhu
Prístupová cesta k existujúcej hale
v hospodárskom dvore Mazan

F. č.4 Pohľad zo SZ
Záujmová lokalita vedľa existujúceho
zariadenie na chov hydiny

F. č.5 Existujúce hnojisko
v lokalite T. teplice , Diviaky

F. č.6 a 7 Pohľad zo západu
Prístupová cesta k hnojisku

